

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

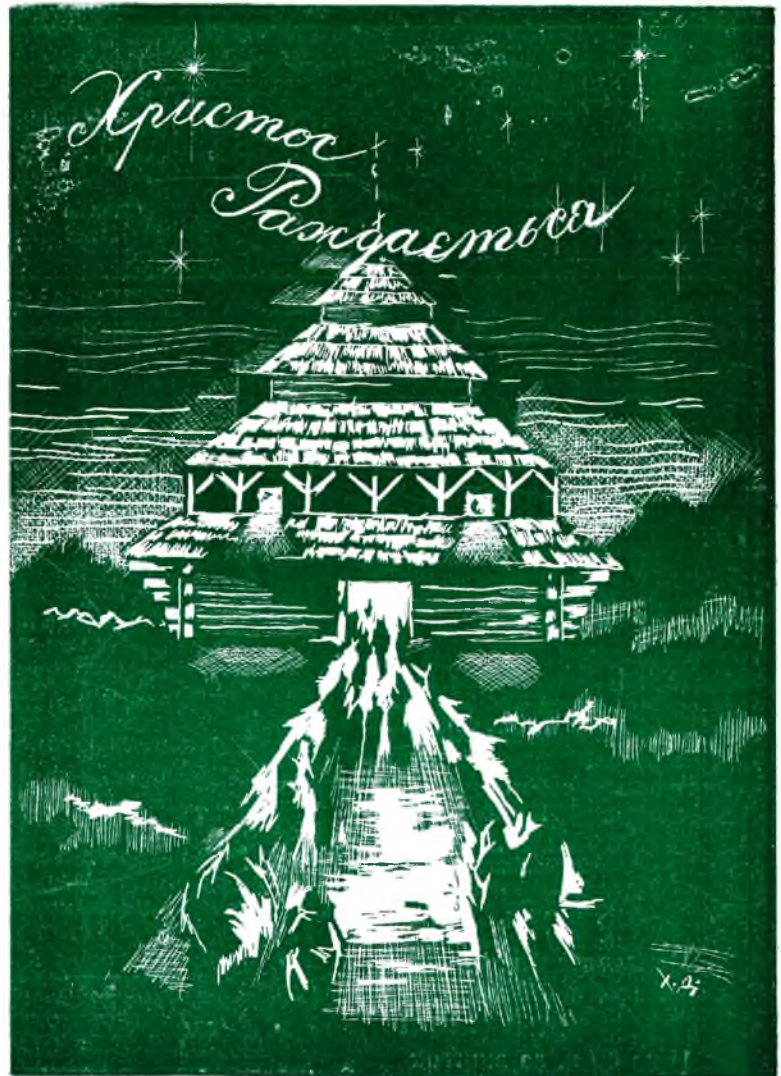

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Січень

1

January

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Листування й передплату висилати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата у Злучених Держав
Америци \$3.00

Річна передплата для нечл. \$3.00

Річна передплата в Канаді \$3.00

Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.

Річна передплата в Австралії 1½ ф. ст.

Річна передплата у Франції . 900 фр.

Поодиноке число 35 центів

Зміст:

Марія Стефанів: Слава на вишинах
Богу ...

Д. Горняткевич: Символіка Різдвяних
звичаїв

Л. Бурачинська: Памяті великої
вчительки

В. Шліс: Різдво у Воркуті

Рута: Свята без ілюзій

К. Малицька: Над Ангарою

У. Терлецька: А що нас розєднує?

Л. Б.: У сеніорки образотворчих
мисткинь

Наша повість

О. Г.: Школа 67 Відділу

Комісія „Фонду Пятсот“

Дар для Музею СУА

І. Павликовська: Що перед нами?

Для Енциклопедії Українознавства
Анкета М.М.М.

Л. Б.: Одна з будівничих

О. Х.: Марійська Дружина в Едмонтоні

Г. Гордієнко: З історії українського
борщу

Молодим господарям

Є. Я.: Наше обличчя

Вишивані скатерті

Зимові овочі

М. Стратієнко: Ялинка

Н. Наркевич: Ялинка для звіряток

Вісті з Централі

При громадській роботі

Д. Ярославська: Її Нью Йорк

На обгортці рисунок Христини Дохват
„У Різдвяну ніч“

Куховарські приписи

Н. Костецької

ГОРОДИНА й ОВОЧІ

Ціна 60 ц. за зшиток

з пересилкою 65 ц.

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$3.00 per year, half year
\$1.75. Subscription in Canada \$3.00
per year, half year \$1.75. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 1½
pound sterling per year. Subscription
in France 900 francs, per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.
Single copy 35c

ПРЕДСТАВНИЦТВА „НАШОГО ЖИТТЯ“

КАНАДА:

Mrs. Olga Lukomska
14386 Park Dr.
Edmonton, Alta.
Canada

ФРАНЦІЯ:

Mme. Nina Kovalenko
5, rue Gasnier Guy
Paris 20
France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. V. Levytsky
69 Maxham Rd.
Old Toon Gabbie NSW
Australia

АНГЛІЯ:

Mrs. Vira Smereka
36, Temple St.
Heaton, Bradford Yerks.
Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

Читайте книжку

ІРИНИ КНИШ:

Іван Франко й рівноправність жінки

Багато ілюстрована книжка

ЦІНА 1.50 ДОЛ.

Замовляти в Централі СУА

Збірка на поминках 42 Відділу
СУА, у Філадельфії дня 4. листо-
пада, 1956, в Домі СУА.

По 1.00 зложили пані: А. Бойко,
І. Павликовська, О. Лотоцька, С.
Стрижак, К. Гардецька, К. Пак, Л.
Бурачинська, Е. Олійник, Барон,
Тимчак, О. Марків, Аннюк, П. Ма-
линовська, Пашук, Е. Вовчак,
Кулька, Тацінець, Стасюк, Тимо-
щук, Лужецька, Досяк, Мороз, Зе-
лінка, Пронь, З. Левицька, М. На-
севич; по 50¢: М. Колтунюк, А.
Мишишин; Дрібними 1.50. — Ра-
зом 28.50.

НА ДІМ СУА

Збіркові листи датків членів СУА
на сплату моргеджу Дому СУА у
Філадельфії, Па. надіслав нижче
поданий Відділ СУА:

24 Відділ СУА, Елизабет, Н. Дж.
зложили по 1 дол. пп. І. Левицька,
В. Войтович, А. Стець, К. Небора,
М. Луняк, А. Світлюк, М. Грета,
Е. Іваник, А. Гнатюк, А. Грігс, К.
Соснецька, О. Граб, К. Маслій, К.
Кернична, К. Андроско, М. Боднар,
А. Кемпа, М. Френкевич, М. Гуль-
ник, М. Процак, Ю. Полянська, М.
Захарчук, М. Полевчак, А. Гандо-
вич, М. Маркович, М. Мудра, Я.
Гусак, П. Магдич, А. Бальницька,
А. Гвіздь, М. Лещук, Ю. Стенфорд,
50 ц. п. А. Дучимінська, — разом
32.50 дол.

Софія Стрижак, госп. реф.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „Н. Ж.“

Збірка членок 42 Відділу СУА,
у Філадельфії, з нагоди Річних
Зборів.. Зложили: Анна Качмар-
чик 2.00. Євгенія Задорожна 1.50;
По 1.25: Анна Мишишин, Пелагія
Малиновська, Марія Демяник, Ка-
теріна Мороз, Юлія Пронь, Ма-
рія Пашук, Софія Миць; По 1.00:
О. Лотоцька, Анна Сивуляк, Ма-
рія Тимощук, Софія Василенко,
Анна Зелінська, Анна Бойко, Зе-
новія Левицька, Параскевія Ма-
рич, Олена Марків; Анна Нагірна
50 центів. Разом 21.75 дол.

Веселі віршики знайдете

у збірнику К. Перелісної

„О И, Х Т О Т А М ?“

Гарні ілюстрації, кольорова
обгортка. — Коштує 80¢.

Слава на вишинах Богу...

Різдво — світ сповнюється світлом радості. На крилах пісень шле подяку Всевишньому за Його схід із неба, що об'явився народженням Божого Сина — Князя Миру.

Миру, спокою душі і тіла, за що людина від гріхопадіння — своєї першої появи на землі — змагається і по сьогоднішній день. В особливо драматичний спосіб проходило це змагання за спокій стривоженої людської душі в часі первісного заворожування, заклинання сил зла аж до знаменних сентенцій славних філософів поганського світу. Але розв'язки цього питання не було. Всі спроби людини вийти на вершини, дати спокій вічно стривоженій душі, усталізувати мир — співжиття між собою — кінчилися як безсилі задуми.

Це змагання було б продовжувалось без кінця, коли б Всемогутчий, у своєму незбагнотому пляні спасіння, не встрянув у життя світу і не започаткував нової ери, зіславши на світ Свого Сина. „Як настало ж виповнення часу“, казав апостол Павло, „Бог послав свого Сина“... У світ увійшов Бог у людському тілі, щоб поєднати його з особою, щоб людина стала знов створінням на образ і подобу Божу.

Настав світанок нового людського життя з новим типом людини-християнина, що живе з віри у Христа, свого Спасителя. У ньому нова людина знаходить вимріяний спокій своїй колись стривоженій душі і неспокойному буттю. „Слава на вишинах Богу, а на зем-

лі спокій, між людьми благоволення“, співає вона рік-у-рік, як гімн подяки своєму Творцеві.

Але темні сили світу цього не тільки що не поступились новій течії, але ще вдаряють на неї з усього розмаху. Настає важкий бій світів, що продовжується з неослаблюваною силою в наші дні. В цьому змаганні, нам здається, зло домінує і тому вороги Христа або скептики вказують залюбки на чи не постійне проливання крові і цинічно питаються: — Чи це той „мир людям доброї волі“, що його приніс Христос на землю? Або підкреслюючи поневолювання, визиск християнина християнином знов питаються: — Чи це та любов, що її Христос проповідував?

Ці люди бачуть тільки вплив темних сил світу, а не добачують чи не хочуть бачити дії евангелії Христової навіть там, де Христа не сприймають.

Відродження світу, започатковане Різдвом Христовим, діє, тільки не так швидко, як цього християни бажали б. Сьогодні немає мабуть закутини землі, в якій не величали б люди народженого Христа янгольською піснею „Слава на вишинах Богу, а на землі мир людям доброї волі“. Співають і діють. Це видно виразно в новіших часах, а особливо в наших днях у намаганні упорядкувати громадське, державне та міжнародне життя на вчenni Христа.

Найзнаменитішою подією цього роду була Ліга Націй. Ідея, зроджена американським християнством, а переведена у життя шля-

хетною людиною, великим президентом Вилсоном. Правда, ця установа не зробила великого діла, бо засильні ще були сили зла. Але зроджена благородна ідея відродилась в Об'єднаних Націях у провіді з Америкою. Ми є свідками, що ця установа, яка започатковує свої наради зверненням до Бога молитвою, творить діла, в які кількадесят років тому був би не повірив жодний державний муж. Сьогодні вони стають дійсністю. Наприклад стримано війну, дію зла — найбільше нещастя людини. Мільони матерей, мільони людей, замість переживати воєнні страхоття і гинути в жахливому терпінні, в день Різдва Христового заспівають вдячне „Слава на вишинах Богу, а на землі спокій, між людьми благоволення“.

І ми, українці, хоч у тіні холодного смутку, повинні радіти цим епохальним ділом поборювання зла. Це для нас надія, що гряде час, в якому люди доброї волі, люди з благовістя Різдва Христового переможуть теж і те зло, що скувало наш народ. Тоді тільки, коли буде знищена диявольська сила, що мучить нашу Батьківщину і другі поневолені народи, зможе людство бути певне світового миру і заспівати Богові величне: „Слава на вишинах Богу, а на землі спокій, між людьми благоволення“. Цього ми маємо гаряче прохати в народженого Князя Миру та вперто домагатись у вільного світу.

Христос Раждається!

Марія Стефанів

ХРИСТОС РОДИВСЯ — СЛАВІТЕ!

Головна Управа Союзу Українок Америки шле Різдвяні й Новорічні побажання Управам Відділів і членкам США. Зокрема вітаємо наші посестри в Канаді, в інших країнах поселення й тих залишених у Німеччині й Австрії. Гарячий привіт шлемо нашим посестрам поза залізну заслону, уважно слідкуючи за їх щоденною, впертою боротьбою та благаючи в Господа помочі для них. Окремо згадуємо тих негнущих, що вже стільки літ святкують Різдво в лагерах півночі і з такою любов'ю зберігають українську традицію.

Вітаємо з Різдром Христовим Управу СФУЖО та членів-організації СФУЖО, розкинені по цілому світі.

Вітаємо з Різдром Христовим і Новим Роком усе українське громадянство.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Символіка Різдвяних звичаїв

У святкуванні Різдва Христового сплелось багато звичаїв, що їх походження різне. Коли Церква встановила це свято у 4-ому столітті, ще були живі поганські традиції, що святкували збільшення світла після 21. грудня. Деякі з них увійшли в наші Різдвяні звичаї й зберегли себе до сьогодні. При цьому поганська засада освячена часто вже християнським віруванням.

Наприклад — у день Свят-Вечора рано розпалюють вогонь із спеціальною церемонією (культ тепла, вогню) і накладають на нього 12 полін для 12 страв, що мають бути зварені. Або: свячену воду, що її того дня приносять із церкви, ллють через полум'я в підставлену миску. Така вода має лікувальну силу.

Найбільше звичаїв зв'язано з самою Святою Вечерою. Сама вечеря, зварена на новому вогні, з різноманітних плодів землі, стає джерелом містичної сили — впливає на добробут у господарстві і на відвернення всякої нищівної сили. Взагалі господар того вечора немов перебирає роллю жреця у своєму домашньому вогнищі. Він хоче оточити себе лиш прихильним і близьким собі елементом, а під-

корити собі в мирний спосіб ворожі сили. Тут знов поганське світовідчуження (заклинання злого) у шляхетне радісним піднесенням через прихід Божого Сина. У святвечірню хвилину, що обідне всіх законом любови, господар простягає всім злим стихіям руку до згоди і то не з почувань страху, а з благородного поруху душі. Тому він запрошує гостинно на вечерю всіх, тоді, коли господиня вносить і кладе на столі святоточні страви. Потім він надбирає з кожної страви трохи до корита, присипає це мукою, солить і несе худобі, яка перша має покушати „святої вечері“. Тут знов зустрічаємо два моменти. Пошану і любов до худібки — правданню прикмету хліборобського народу — і подяку за ту прислугу, яку віддали віл і осел новонародженому Дитятку у Вифлеємі.

Святу Вечерю заповідає перша зірка. Вона є символом тієї звізди, що засяла над вертепом. Але культ вечірньої зорі прийшов до нас із сходу і був відомий нашим предкам ще у сивій давнині. Коли появиться зірка на небі, тоді господар вносить до хати „дідуха“, себто святковий сніп пшениці або жита

та ставляє його на покутті. „Дідух“ символізує всіх членів роду, що вже відійшли у вічність: їм теж годиться бути на Свят-Вечері. Господиня кладе під скатерть трохи сіна, як пригадку вертепу, що в ньому Христос народився. На ньому вміщує колач або штруцню (подекуди звуть її „дідом“). Але в чотирьох рогах стола кладе під скатерть зубці часнику, як охоронне зілля від нечистої сили.

По спільній молитві засідає до стола найближча родина, челядь, бідні сусіди, а вже найрадіше вітають якогось спізненого мандрівника, що не вспів добитись до своїх. Настрій під час вечері врочистий. Промовляє тільки чоловік до жінки, всі інші їдять мовчки. Шойно лід жінець вечері, коли починають колядувати, закінчується врочиста дія. Колядою виявляють радість з приводу народження Божого Сина. Починається остання дія — відношення вечері рідним та вгощування колядників.

Оце вікове значення свят оцінили ми шойно на чужині. Тому й треба нам зрозуміти їх підложжя, щоб знайти його суть і глибину.

За Д. Горняткевичем

Памяті великої вчительки

Недавно тому дійшла до нас вістка, що в січні 1947 р. померла у Львові відома вчителька, письменниця і громадська діячка Константина Малицька. У січні сповнюється десять літ від цієї хвилини. Оце вперше можемо згадати її у вільному світі та вшанувати її пам'ять.

Константина Малицька вийшла з покоління, що підхопило кличі Наталії Кобринської та стало їх переводити в життя. Вона здобула широку загальну й фахову освіту і заробляла на свій прожиток. Оці перші постуляти жіночого руху К. Малицька надихала повним життям. Вона була вчителькою з покликання, замилуваною у своєму званні. Знання дитячої душі було в неї глибоке й основне і дозволяло їй розв'язувати неодне трудне завдання. Формування дитячої душі, і національне виховання вона поставила в осередок своєї педагогічної праці і з-під її рук вишюв цілий ряд цінних одиниць.

Також засяг її загального знання був небуденний. Константина Малицька вивчила самотужки чужі мови і завдяки цьому та широкій своїй начитаності, поширила свій кругозір. Вона знала добре світову літературу, читала залюбки філософічні твори, пильно слідкувала за пресою. Тому придбала скоро гострий змісл для громадських справ. Гаряча атмосфера галицького відродження дала їй скоро нагоду до дії. Вже молода вчителька зазнала переслідування шкільної влади за свою патріотичну поставу. Це й надало напрям її життєвому змаганню й висунуло її в першу лаву громадсько-політичних діячів Галичини.

Та не чужі були їй і мистецькі шукання. У Константини Малицької був безперечно літературний хист. Та живий громадський інстинкт спрямовував його на службу справі. Йі тому вона розвинула його в тих напрямках, що були їй найближчими — вона писала для дітей і служила громаді своїм пером у пресі.

Українська дитяча література завдячує їй так багато, що оцінка того вимагає окремої студії. Як дитяча письменниця й редакторка „Дзвінка“ вона творить нову епо-

ху в тій галузі літератури й про те напевно ОПДЛ скаже своє слово. Як журналістку й публіцистку пам'ятає її ще старше покоління. Бо її статті появлялись часто в різних журналах і були все блискучим виявом її знання, дотепу й ясного погляду на справу. Тонка майстерність ціхувала її нариси й спогади, а часті переклади її пера відкри-

Константина Малицька

Constance Malitska prominent patriot, pedagogue and public worker of West Ukraine. The report of her death came only recently from behind the Iron Curtain.

вали українським читачам неодну перлину літератури.

Життя цієї небуденної людини та її многогранна діяльність ще дочекаються окремої оцінки. Та на цьому місці слід підкреслити ще одну ділянку її праці, яка нас особливо цікавить. Це є призначення й роля, яку відіграла Константина Малицька в жіночому руху галицької й буковинської України.

Коли пролунали кличі Наталії Кобринської й сколихнули тихе життя галицького жіноцтва, ґрунт

вимагав уже нової дії. Десятки жіночих товариств шукали собі вияву, молодь кипіла жагою праці. Наталія Кобринська вже не знаходила зрозуміння у своїх духових дітей. Здійснивши деякі її постуляти, вони рвались до безпосередньої дії.

У 900-их роках зарисувалась постаць тієї, що надала жіночому рухові нового змісту. В 1904 р. виходить Заходами Кружка Українських Дівчат у Львові брошура пера Константини Малицької „Про жіночий рух“ — перший і донедавна одинокий нарис з цією темою. Ідеї жіночого руху авторка брошури глибоко передумала й пережила. Бо вже в чергових роках бачимо її при праці. Від участі у заснуванні Жіночої Громади в Чернівцях у 1906 р. через Жіночу Громаду у Львові у 1909 р. аж до блискучого виступу перед маршалком сойму, де вона репрезентувала українське жіноцтво у 1910 р., великий шлях. Бо впродовж цих років виростає з Константини Малицької провідна громадська діячка. Зовсім свідомо й доцільно вона скерувала русло жіночого руху в визвольну боротьбу українського народу, прискішуючи тим громадське й політичне дозрівання української жінки. І коли в 1912 році Константина Малицька спільно з Марією Білецькою дають почин до збірки „на потреби України“, то дають тим доказ великої політичної чуйности, що випередив інші громадські чинники. Бо зібраний тоді фонд був призначений на творення українського війська і послужив у 1914 р. Українським Січовим Стрільцям.

За оцю мужню поставу Константину Малицьку чекало заслання на Сибір. Чотири роки проведені там, доказали, що українська жінка вже стала рівнорядним чинником у політично-громадському житті.

Значення Константини Малицької зрозуміла українська громада. „Просвіта“ й „Рідна Школа“ вшанували її почесним членством, у Світовому Союзі Українок вона зайняла становище містоголови. У старшому віці вона вже не стояла у першій лаві, бо в шляхетній скромності своєї вдачі не любила

Різдво у Воркуті

Пишуть мені, що я особливо радісно описала розваги у Воркуті. Що від цього опису зовсім зникає понурість лагерного життя і його загрози. Чи справді в тій атмосфері людина могла здобути на беззастережну радість і вдовілля?

Але треба нас розуміти. Це правда, що каторжна праця виснажувала до краю, а довкруги чигали лайка і зневага. Це правда, що безнастанні труси вичерпували, а гострий клімат і недоїдання робило своє. Але ми були молоді й дружньо зжиті. В нашому гурті не було донощиці. Ми кріпили й піддержували одна одну. Ми вірили в те, що воно довго не потриває.

Тому в нашому бараку, серед своїх чотирьох стін, у нас був свій світ. Правда, тут могла кожної хвили увійти „надзирательниця“ і з цим треба було числитись. Але ми старались відмежувати наш барак якнайбільше від контролю тюремної влади. Вже хоч би те, що ми завісили вікна білими завісками, не давало так легко вгляду всередину. А потім можна було виставити „варту“, що остерігала.

У передсвяточному часі це було часто потрібне. Бо в'язні-українки пильно готувались до святкування. А нам уже заздалегідь заповідали, що співати й молитись заборонено. У зв'язку з тим режим загострювався, нагляд був пильніший. Але це тільки скріплювало наш намір. Коляди починали співати вже в грудні. Про те вже дбали українки в лагері, стараючись втягнути кожну у це святкування. Їх запал і охота уділялись і в'язням іншої національності і всі ми допомагали їм. І так коли тільки поверну-

почестей. Обмежилась до певних ділянок праці, що між ними слід назвати в першу чергу Кружок ім. Ганни Барвінок. Одначе її духовий посів ріс у всіх нею оживлених ділянках і вона слідувала з любов'ю за його паростками.

В загальних зарисах накреслили ми постать Константини Малицької — вчительки, письменниці й громадської діячки. Про її людські прикмети говоритимуть спогади сучасниць, що їх постараємось зібрати.

Л. Бурчинська

лись з праці й проковтнули скупий обід, зараз же зісували оба столи в барак і наміщувались хто де міг. Одна співала текст коляди стрічку за стрічкою, а ми підтягали. Траплялось, що якась „надзирательниця“ влетіла несподівано й вимагала з лайкою, щоб ми розійшлись. Але ми тоді „шили“ або „читали“ і не дали себе вивести з рівноваги.

А вже самі свята! Ми ходили до праці й назовні не сміло бути ніяких змін. Але Свят-Вечір був наш. О, як ми це переживали! Коли тільки зіли й помились по праці, тоді починалось святкування в бараку. Одягались у найкраще, що мали. В бараку йшли приготування: на оба столи клали в середині дошки з нарів і накривали їх простиралами. Всюди були вишивки. Стіл був гарно застелений, бо українки жертвували свої пачки в перших роках, потім було навпаки, свята справляли нашими пачками. По середині стола стояла миска з кутею — зернятками пшениці, що засоложені були цукром. (Пшеницю українки діставали з дому ще восени).

Свят-Вечором порядкували в'язні-українки. Притягали всіх, хто тільки жив у бараку. Байдуже, чи був їх вірування та чи взагалі вірив у Бога. (Я бачила, що московки взагалі не розуміли значення Різдва).

Тоді починався Свят-Вечір. Одна з українок обносила на вишиваній подушці білий хлібець, порізаний на дрібні частинки, що його перед святами дістали в одній пачці. (Я оглядала його перед тим. Спечений був неначе великий гриб, а на верху були якісь знаки). Кожна з нас брала частинку й на слова „Христос родився“ відповідала „Славіте Його“. Тоді бажали собі всі скорого визволення і ставали до молитви біля столу. Молитвою проводила наперед одна з українок, а потім кожна з віросповідних груп. Коли вже всі помолитись, тоді засіли при столі. Наперед кожна дістала ложочку куті, бо її не було багато. А потім всіх інших добрих страв. Вкінці заспівали коляд та ще й вислухали одну-дві промови. Звичайно промовляли українки про боротьбу

України та віру в її визволення. Мені здається, що їх національні почуття не гасли, а кріпнули. Оця їх сила притягала й нас.

Чотири вечори ми так святкували. Це не тривало довго, бо на другий день треба було йти до праці й виконати жакливу норму, що її на свята ще більше припилювали. Але щовечора ми молились спільно, засідали при столі й співали коляд. Під Новий Рік було дозволене офіційне святкування й була музика в залі. Дехто з нас ходив потанцювати.

Так само вчистю зустрічали ми Великдень. Увечері чекали до півночі й молились, вітаючись потім словами „Христос Воскрес“. Великдень могли навіть краще приготувати, бо це була неділя, коли ми не йшли до роботи. Тому Великодній стіл був звичайно кращий і на ньому пишався завжди торт. І то неабиякий. Мушу про нього точніше розказати, бо коштувало це багато труду, щоб його придумати й спекти.

Ми діставали при сніданні невелику булочку з темної муки, що була краще випечена, як тяжкий, лагерний хліб. Оцю булочку ми тиждень відкладали і сушили. Потім фляшкою розтирали булочки в мішку на терту бужку, додавали цукру й оливи, поливали кавою й замішували в тісто. З того формували великі коржі й припікали їх на пательні (печі в нас не було) з обох боків. Потім мастили їх мармелядою і ставили один на другий. Торт уже був готовий. Пізніше, коли ми вже заробляли, тоді купували ще маргарину, втирали її з цукром і мазали тим торт зверху. Таке було наше святоче печиво у Воркуті.

Українки святкували за старим календарем. Коли якась національна група святкувала за новим, тоді українки її відвідували.

Оттак проходили наші свята у Воркуті. Щороку було в нас більше радості й віри. Для декого й справді прийшло визволення. Але не для всіх. Тому згадаю їх, коли засяють світла на моїй ялинці і прошу за згадку всіх людей доброї волі у цілому світі.

Валлі Шліс

Переклад із німецького

Свята без ілюзій

Очевидно, що вже від передсвяткового понеділка всі мої знайомі домашні господині, які в „цивілю“ є, ясна річ, фабричними робітницями турбувалися святочною кулінарною програмою. Спати йдеться пізно вночі але вже від неділі роздумується і розділюється докладно час, щоб усе зробити: наприклад, коли зварити борщ? Може це буде можливе в четвер, а може навіть властяться вже в середу? Бо ануж потім не буде часу! Як втримати ялинку зеленою від латинських чи пак „американських“ свят? А може справді перейти на „новий стиль“ і святкувати „з людьми“? Тоді очевидно підносяться голоси обурення усіх прихильників традиції: „Щось таке! Ти зовсім американізуєшся, Руті!“

Памятаю, філософічні зауваги на цю тему однієї перекупки на львівському ринку, коли в день українського Свят-Вечора цілий ринок пустощів і не було охочих ні на криваву кишку, ні на „макагігі“, що їх намагалися продати цей вечір на деяких „страганах“. Вона, ця перекупка, репетувала, аж кам'яні леви під ратушем, (які вже чули і бачили неодне), здригались: „Цали сьвят ма разем сьвента, а тилько те русіні мушом мечь їх до гури ногами! Жеби пождним людзьом на злосць зробіць!“

Ціле щастя, що в Америці ніхто не цікавиться тим, хто коли і як святкує: хочеш два тижні раніше ОК, хочеш два тижні пізніше — олл райт лиш лиш мене в спокою!

А щодо кулінарних турбот, то їх в Америці є теж немало. Найбільше тяганини є очевидно з тією нещасною рибою, розповідала мені одна знайома. „Справляй її, вари, завивай в органіну, студи, і біда знає, що ще роби. Чи не краще зробити от такі кульки з риби, поставити на полумиску і хай їдять. Я намучилася стільки з цією рибою, що постановила, що нікому з гостей її не дам! Але де там: знайшли її самі в рефриджераторі, мою кохану рибку, ще й насміхалися, що вона любить пла-

вати і випили при цій нагоді останню наливку і ще нарікали, чому немає »скача«.

Щодо мене, то я мала найбільше клопоту з торгом: три його, крути його, хухай на нього, дуй на нього — а йому в газовій печі зробилося холодно. Такий макух вишшов, що не приведи Господи! Не можна людям було показати, треба було сховати. Незадовго має бути базар в школі, хай іде на хвалу Богу!

Ще був клопіт, коли гості почали розходитися і розіжджатися і, як звичайно, мій чоловік вперся, що буде розвозити по хатах тих, що їх ласка Божа ще не покарала „карою“. За давніших часів то таке відводження по хатах було безпечне: пішов чоловік відпроваджувати, часом там десь легенько стукнув капелюхом до стовпа чи ліхтарні і не було великої шкоди, ні стовпові, ні капелюхові і якое то було. Коли народ засів тепер за керівниці, справа скомплікувалась: після святочних зустрічей трапляються зустрічі з деревами, чи гідрантами на хідниках, а по святах знайомі направлячі автомобільних каросерій не хотять приймати роботи, стільки її мають. Не питаєте, скільки це додатково коштувало наш святочний бюджет!

Ну, але таки найгірша ще одна єгипетська „пляга“, а це, як очевидно кожний знає — колядники. Даремне писати і оголошувати, що „цього року вся коляда залишенням!“ І так всі льокальні товариства й установи мають свій розрахунок і ганяють зі збірковими списками по усіх усюдах. Коли пробуєте згадати щось, що, мовляв, „вся коляда на залишенням“ — збірщики, яким вже добре куриться з чуба, холодно дивляться на свою жертву, а потім починають наново „Бог Предвічний“, мовляв, „ви, як собі хочете, а ми без »добровільного датку« з хати і так не підемо!“ Єдина рада тоді є дати (навіть на те, в що не вірите), але зате подати колядникам адресу ще одного знайомого, або, краще, підпровадити їх під хату,

де знайомий живе і тоді тихцем втекти, щоб не знав. Такі додаткові списки дуже допомагають колядникам.

Але не лиш у цей спосіб здобувається „святкових ворогів“. Також і ті, до яких ви не прийшли на свята, або не написали картки, будуть вас мати в печінках, аж до Воскресення, бо тоді вони можуть відплатитись вам і не напишуть до вас. За якийсь час справа забудеться, але краще пішліть картку! Разом з поштовою маркою і конвертою коштує лиш 13 центів, але оплатиться: один ворог менше.

А в загальному, є таки одне веселе святоче зайняття: писати святочні картки. Є декілька різних рецептів у тій справі. Одні, посилають картки лиш тим, що прислали їм побажання минулого року, інші знову дають оголошення до газет, і потім таки пишуть ще й картки, треті відписують лиш тим, від яких дістануть картку цих свят, ще інші пишуть лиш до тих, з якими близько живуть (наприклад, на цій самій вулиці). Ще інші — просто взагалі не пишуть і мають святий спокій. Перший, другий рік знайомі їх обмовляють, твердять, що вони є невиховані, що забувають про традицію, а потім привикають і дають спокій. І так якоесь присихає.

А я все таки ще не перестала писати. Це є ціла церемонія, яка починається від того, що я намагаюся встановити, скільки яких поштових марок я потребуватиму: отже, чотири за двадцятьпять, то буде до Австралії... потім п'ять за п'ятнадцять, то буде до Німеччини... Потім дві по десять до Аргентини... Потім ще по шість для тих з Канади і Каліфорнії (властиво, можна було б написати два тижні тому, тоді можна було посилати не летунською, але звичайною поштою, але хай уже буде), потім ідуть ті по три центи, де буду робити якісь дописки, і нарешті ті, по два центи без дописок, що йдуть у відкритих конвертах. Потім витягається адреси, упорядковується за країнами, дописується на

Над Ангарою

(Різдвяний спогад)

Щойно на чужині вчимося цінити своє, рідне й символіку традиційних звичаїв. Ніколи так добре не розуміла я Шевченка, коли читала його на Сибірі й ніколи так глибоко не вражала мене мельодія церковних дзвонів, як коли почула я їх вряди-годи серед глуші приангарської волости. А те наше Різдво на сотні миль від своїх рідних — серед чужих, хоч і добрих і щирих серцем людей!

Святкувала я його в 1916 р. з одиноким товаришем заслання, покійним уже сьогодні Юліаном Балицьким. Нас двоє попало якось у село Пинчугу, а всіх інших розкинено по цій Ангарі на просторі до 200 верств. До найближчого товариша Неділки було 36 км., до найдалшого Стецева 100 км.

До свят приготувалась я заздалегідь. Уже тоді мала добре заготовлену хату з цілою обстановою: велику ясну світлицю і пекарню. Кімнату виліпила по чолдонському звичаю тапетами, долівку вистелила сибірськими подовиками, замазавши перед тим усі щілини замазкою по приписі „Польського Кухаржа“, ліжко застелила білим футром з ушканів, себто сибірських зайців (вони тут

картках слово „бажають“ і дається підпис, потім до деяких коверт вкладається знімку, до деяких пару „зелених“, до деякої хмарку давніх споминів і... картки їдуть у світ.

Коли складаю картки і наліплюю марки, часом бачу якийсь давній Святий Вечір у Львові, часом нагадується якась зимова ніч у Славську чи Ворохті, часом зазвонять в ухах віденські вибухи бомб з зими 1944—45... Малі, барвні картки несуть у далекий світ радісні слова „Христос Раждається“, а разом із словами летить туга за давніми, далекими, щасливими святами і за тими — що „святкують“ тепер Різдво у знову розклекотілих гомоном кулеметів і вибухами мін, у рідних, засипаних снігом, далеких, далеких Карпатах...

Рута

у зимі зовсім білі), а на деревяну софу поклала м'які червоні подушки, випхані пахучим сіном. А коли ще додати, що на столі була вишивана скатерть, а на малому круглому столику лампа, правдива лампа з зеленим абажуром, а на стінах „буявуки“, кошечки з кори, заповнені пучками сушених трав і зеленої піхти-ялинки, а на стіні портрет Шевченка і листівки зі світлинами наших письменників, що їх прислала мені пані Грінченкова — то зрозумієте, яка захисна була моя домівка і як добре почувалась я в ній. Правда, над тонкою стелею воркотіли невпинно голуби, які на стриху виводились без числа і ліку й тупотіли день і ніч ніжками, мов ніколи не знали спокою, але до цього я згодом звикла, як звикла до чорних „богів“ чолдонських, що висіли в кутку між вікнами, а яких не годилося знімати. Зрештою мала я свою ясну Мадонну зі Львова. Там за стінами хати міг шаліти бурун, міг тиснути мороз і в 50° — там за стінами була чужина, Сибір, — але тут жила я своїм життям.

Гірше стояла справа з кухнею, себто з варенням. Зі соромом признатися мушу, що варити я не вміла, бо ніколи цим сама не займалась і все так складалось у житті, що другі це за мене робили. Аж тепер відчула я, як воно погано. І не я одна це відчула. Навіть колега Юліан жалувався, чому мама завжди витаняла його з кухні, мовляв, „хлопцям не до горшків“ — а то тепер і він мучився, готуючи собі їжу. Бо ми всі „австрійці і германці“ самі собі варили, хоч могли діставати харч у місцевих чолдонів — та вони варили не по-нашому і не зовсім-то чисто й гігієнічно.

Влітку, коли щойно приїхали ми до Пинчуги, справа була легша. Можна було жити хлібом, молоком, яйцями, овочами, медом, вуджениною, яку діставали в різних видах у місцевій великій торгівлі Василя Петровича Толстого. Там було у той час усе, чого душа забажала і при тім дуже дешево. Але коли похолодніло і вже на

Воздвиження замерзла Ангара і впав перший сніг, треба було подбати про соліднішу їжу. Я замовила собі дві куховарські книжки: польську з Києва і російську з Москви і почала з обох комбінувати свою кухню. До Різдва вже набрала стільки досвіду і вправи, що могла зважитися зладити у себе на Свят-Вечір правдиву нашу вечерю.

Сибірські чолдони ніяких свят у нашому розумінні — не обходять, хоч святих у них багато. В Пинчuzі була церква та батюшка лиш десь колись приїздив, щоб похристити народжених, повінчати невінчаних і покропити могили вже похованих. Так отже тільки я одна і товариш Юліан святкували Різдво Христове. Другі полонені: німці, один польський граф і одна малярка, Роза Францовна, відсвяткували Різдво по новому стилю. Малярка мала ялинку і прибрала її свічками у числі своїх літ — і з того часу я втратила до неї всяке довіря. Подумайте тільки! Жінка, що висвітлює прилюдно свої літа як Шіхт своє мило з оленем на Марійській площі.

Хоч із товаришами заслання інших народностей удержували ми завжди дружні зносини і сходились разом при кожній нагоді та цим разом порішила я, що такий вечір, як Свят-Вечір, перший на чужині, можна провести тільки з близькою людиною, своєю людиною, якщо вона є. А з товаришем Юліаномлучило мене чимало споминів із рідного краю, де ще перед війною працювали ми разом у наших шкільних і просвітних установах. А його сестра Мелася була ще так недавно моєю ученицею. Так отже стало на тому, що будемо вечеряти удвох, — а других запросимо на завтра.

Крім того задумала я прибрати ялинку для пинчужських дітей, які до мене часто навідувались і дуже щиро відносились. Ялинка не була для них новістю бо давніми роками влаштовувала її для них школа, але цього року скрізь по Росії пішов клич, закинути цей „гер- (Докінчення зі ст. 6)

А що нас розєднує?

Радо користаю з можливости забрати голос у дискусії. Прочитавши у ч. 7 „Н. Ж.“ розумні завваги й поради досвідченої Союзянки п. А. Сивуляк п. наг. „Що притягає до організації?“, прийшло мені на думку навітлити справу з противної сторони та подати декілька завваг на тему „Що розєднує наші організації?“. Застерігаюсь, що мої міркування не відносяться спеціально до нашої організації, Союзу Українок Америки, а до всіх наших організацій на еміграції суцїх, бо всіх їх підриває та нищить та сама язва.

Найбільшим шкідником кожної організації є партійна боротьба. Люди, опановані цією психозою, памятають у першу чергу про свою партійну приналежність, а забувають, чи відсувають на другий плян приналежність національну. Цей партійний фанатизм шкідливо відбивається на діяльності організації. Знаю з досвіду, що коли з приводу влаштування якоїсь імпрези зїдеться комітет, щоб обговорити програму, то при виборі председника чи мистця, які мали б звеличати свято, рїшають не прикмети, а партійні симпатії пропонованої людини.

Другим дуже грізним галапасом на нашому громадському тілі є антагонїзм між католиками й православними. Цей новочасний „пістряк“ проліз і поширився в світських організаціях, паралізуючи їхню діяльність. Він вносить роздор і ненависть, розєднуючи дітей одного народу, тільки на підставі різниць обрядів.

Третім з ряду шкідником у наших товариствах являються особисті амбіції поодиноких членів. Це, звичайно, маленькі люди пересїчної інтелігенції, що не мають досвіду у громадській роботі. Вони, звичайно, все найкраще знають і на всьому добре визнаються, але горе тій організації, яка чимнебудь зразила собі такого члена! Тоді, не перебираючи в засобах, руководячись тільки своїми нездоровими амбіціями, йдуть свідомо та цілево тільки на знищення своєї ж таки організації. На щастя, це випадки рідкі і тому не такі грізні,

як наведені вище явища масового вже характеру.

Вважаю, що взаємний обмін думок може бути дуже корисний у такій важливій для нас усїх справі. Тому й ясно й одверто висловила я свій погляд на причини, що ведуть до розєднання в наших організаціях. Хто відгукнеться черговий та вкаже, як зарадити лихові?

Уляна Терлецька
(22 Відділ СУА)

Авторка допису порушила важливу сторінку нашого організаційного життя. Момент незгоди, такий притаманний українській вдачі, прибирає тут прикру форму партійної чи віроїсповідної нетолерантності. В організованій гурт, де повинна панувати дружня атмосфера та добра воля — вривається це прикрим дисонансом і відстрашує загал від участі. Через те наше організоване життя не виказує належного росту, а навіть деякі признаки занепаду.

У дописі виразно зазначено, що завваги авторки не відносяться спеціально до Союзу Українок Америки. Тут треба дійсно ствердити, що в наших Відділах не було й немає конфліктів чи непорозумїн із того приводу. На XI. Конвенції СУА навіть впало внесення, щоб Союз Українок Америки вносив і скріплював момент толерантності в українську громаду. І в цьому напрямку йде його діяння.

В жіночій вдачі лежить тяга до злагоди, до порозуміння. Ведена мате-

ринським інстинктом жінка і в громадському житті старається знаходити компроміс між різними суперечностями. У своєму крузі це їй удається. А коли нераз розбиваються її заходи в загально-громадській площині, тоді вона вміє знайти терен товариської зустрічі, де змякшує неприступність і ворожнечу противних сторін.

Та залишається третій момент у дописі, що не минає шкідливим діянням також жіночих організацій. Це є пересадне амбіціонерство одиниць, що шукають головно признання у своїй роботі. Воно є великою хибою нераз видатних діячів. Бо затроює їм непотрібно осяги, що їм належаться й не дає їм ясно бачити свого шляху. А що говорити про пересїчних громадян, що могли б бути цінними співробітницями та могли б двигнути неодне діло! Через дрібні образи, уявні поминення та особисту ворожнечу вони нераз відтягаються від організації, або й поборюють її. Забуваючи, що хвилево може потерпіти невдачу, може не дістати належного, але що справжня громадська постава завжди себе виявить і вкінці перемаже.

Вітаємо задум авторки — підняти не тільки організаційні осяги, але й спинитись над їх труднощами. Нераз є корисніше розглянути лихо й обміркувати, ніж промовчувати його. Тому будемо раді дальшим дописам на організаційні теми. Здорова критика організації тільки допоможе.

Екзекутива СУА

З НАГОДИ

Різдва Христового й Нового Року

бажаємо всім членкам 42 Відділу СУА у Філадельфії, кріпкого здоров'я і щастя в родинному і організаційному кружку.

Ми вдячні Вам усїм за співпрацю з нами в минулому році й віримо, що ця праця буде дальше продовжатися з новою Управою в 1957 році, на добро й славу нашої Батьківщини і Союзу Українок Америки.

За Управу 42 Відділу СУА:

Анна Бойко, голова
Ірина Волянська, секретарка

Марія Пашук, містогорова,
Анна Мишишин, касієрка

Над Ангарою

(Докінчення на ст. 8)

манський“ звичай — і шкільної ялинки в Пинчuzі не було. Зате я вложила чимало труду, щоб прибрати свою якнайкраще і справді — вийшла ялинка на славу.

На вечері теж було все, як годиться. Перш усього борщ із ушками — але признаюся сьогодні, що зварила його таки на м'ясі, бо не була певна, чи на самих грибах вийде смачний. Товариш Юліян хвалив собі його дуже і не догадувався нічого, а гріх зломання посту взяла я на свою душу і мабуть уже відпокутувала. А потім ішла риба і то навіть двояка: смажена і зимна по-жидівськи. Смажену — правдивий осетр — приладила я сама, а ту зимну, щоб упевні відповідати своїй назві — дала я зготовити місцевій сибірській жидівці.

Товариш Юліян нічого про те не знав і не потребував знати. Такі малі обмани нікому не шкодять, а піддержують гарні товариські зв'язки. А вже ціле даліше „меню“ було моєї власної роботи: рижева каша, випікана з яйцем, завиванець-омлет із варивом і битою сметаною, кута, узвар і тісточка. А потім напились ми гарячого чаю з самовару і закусили шаньками з сиром моєї хазяйки і медяником, що його прислала нам люба пані Грінченкова з Києва. Прислала теж і сушу, і навіть одну цитрину — рідкість на той час у нас. Цитрина по дорозі попусувалась, але ми таки поставили її на стіл на згадку добрих, давніх часів та щирої людини.

Цілий вечір пройшов так урочисто, немов оця вечеря удвох у глибині Азії на сотні миль від рідного краю була для нас якоюсь великою містерією. Товариш Юліян надягнув на себе чорний одяг і я теж причепурилась. Перед вечерою поділились ми булкою з медом, ніби просфорою, і поздоровили одним бажанням: „вернутись до вільної“. А потім відчитували ми листи, які принесла нам остання пошта. Між ними і від пані Грінченкової, яка писала: — Зі святим Вечором та з Різдом святим вітаю вас... Знаю які невимовно важкі будуть вам ці дні в дале-

кій чужині і через те не здіймається рука моя писати банальні бажання та слова потіхи, бо не розважити можна, а тільки вразити Ваш тяжкий смуток. Одне тільки можу Вам сказати, слово бл. п. Костя Паньківського: „тримайтеся“!

А опісля освітили ми ялинку на всі свічки і в хаті стало веселіше. Годилось тепер заспівати яких колядок, але ні я, ні товариш Юліян не славились голосами, так відложили це на завтра, коли приїде брат Гродзький з Іртенева і Неділка з Ярок і заведуть справжній хор, в якому вже й ми зможемо підтягати. А тепер я накрутила свій будильник, що вигравав якогось вальса і закликала через сина моїх газдів із цілою сімєю.

Пришла бабушка Аграфена Ніколаєвна і Василіса Петровна, Михайло і Дмитро Александровичі й їхні діти: Марія, Шура, Лісафатка і малий Дьомко. І засіли всі коло стола, а бабушка відразу зачерпала рукою куті з тарілки — треба було їй делікатно підсунути ложечку. А потім усі пили чай і закусували „здобною“ булкою і конфетками і хвалили їжу й мене, і австрійців, і германців і допитувались, що „бають“ газети про війну і коли

Вільгельм надтягне у Пинчугу, а як прийде, чи піде вгору „белка“ і подешевіє тютюн.

А потім бабушка Аграфена з маленькою Лісафаткою станули під ялинкою і завели якийсь чолдонський танок з фігурами менуета і потріскуванням пальцями і співом, в якому рефреном повторялися слова „малина-каліна“.

А по відході хазяїв вийшли ми разом із товаришем Юліаном на прохід. Мороз був у 30 ст. Реоміра, але ми не відчували його, закутані в теплі полушубки, шапки на вуха, високі валянки на ногах й грубі, хутряні рукавиці на руках. Ніч була ясна-преясна, яка буває либонь тільки на Сибірі. Місяць стояв так високо і так рельєфно вирізувався на синяві неба! Перед нами дрімала ледовим сном біла ледяна полоса Ангари, а в далині чорніла тайга. В селі було тихо-тихесенько, мов і на думці в нікого не було, що це Христова ніч.

Ми не говорили до себе нічого, але думали про одне: як дуже далеко ми своїх і які марні ми тут, на тих безконечних просторах, загублені, гей у морі слід. А перед ним маячила вже може самотня могила на Красноярському цвинтарі...

Константина Малицька
„Нова Хата“, 1931

ДО УКРАЇНЦІВ У ЗДА

На Сході Європи відбуваються події, що зосереджують на собі назвичайну увагу Вільного Світу.

Треба припускати, що ці події можуть мати вплив і на долю нашого народу. Могутня сила руху народів на Сході Європи за волю, героїчна боротьба українського народу на всіх просторах советської імперії — приведуть, урешті, до повалення тиранічної влади та до відновлення Незалежної Української Держави. Наші старання й наша праця тут, у Зєдинених Державах Америки, як теж змагання українців на еміграції, повинні допомагати до успіху в цій боротьбі за повну волю.

З такими думками починаємо збіркову акцію на Український Народний Фонд у цей відповідальний час.

Звертаємось до Вас нині з проханням:

Надіслати Національний Даток за 1956 рік!

Вплинути на Ваших Рідних і Знайомих, щоб вони також зложили даток!

У випадку, що Ви не маєте змоги влатити Національний Даток, прохаємо надіслати таку пожертву на Український Народний Фонд, яка відповідає Вашій спроможності. Кожна пожертва, без уваги на її висоту, стане не тільки матеріальною підтримкою українській справі, але вона буде виявом Вашої участі у великому змаганні українського народу.

Лев Е. Добрянський, голова

Михайло Пізнак, касієр

Дмитро Галичин, президент

У сеніорки образотворчих мисткинь

На львівській виставці приємно вражали чотири невеликі картини. Портрет дитини й жінки та два краєвиди. У суміші інших шукань і стилів вони творили свій окремий світ.

Із деякими з цих картин ми вже знайомі. Сеніорка українських образотворчих мисткинь — Ірина Шухевич виставляла на I. виставці мисткинь у Філадельфії. Тільки не знали ми, що її творчість зв'язується з Львовом.

Та в розмові з маляркою виявляється це. Перед нами постає Львів її молодости, місто — де вона поставила свої перші мистецькі кроки. Це були ті часи, коли образотворчий мистець ще був рідкістю у нашому суспільстві, а про мистецьке навчання мало хто думав. Тому завдячує це своєму дядькові, Модестові Сосенкові, що звернув увагу на її хист. Він же порадив її батькам школу маляра Батовського у Львові, де вона навчалась. У робітні дядька при площі св. Юра вона також пробувала своїх сил.

В уяві вириває невеликий червоний будинок із могутнім вікном, де пізніше містилась робітня і школа Олексі Новаківського. Тут починав формуватись її мистецький світогляд. І вже в заранні її шляху простягнулась їй помічна рука великого нашого мецената, що захопив і підтримав стільки українських мистців. На доручення Митрополита Андрея Ірина Величковська (таке було її дівоче прізвище) зробила копію з портрету його матері. Видно, що це перерішило її долю, бо вже в наступному році вона поїхала до Кракова, як стипендіатка Митрополита.

У Кракові на Академію Мистецтв жінок ще не приймали. Але в цьому малярському місті була друга, гарно поставлена, малярська школа, де вчили професори з Академії. Тут Ірина Величковська студіювала два роки, і завершила свою мистецьку освіту дипломом і похвальною грамотою.

У тому часі запало важливе рішення в її житті — молода малярка вийшла заміж. Її подругом став прокуратор Павло Шухевич, що мав велике зрозуміння для її мистецьких шукань. Молода пара

замешкала в Чернівцях на Буковині. Подружжя й материнство (Ірина Шухевич стала матір'ю двох дочок) не відтягнуло її від мистецьких зацікавлень. Правда, вже не було змоги віддаватись виключно малюванню, бо обов'язки дружини й матері висунулись на перший план. Але кисти вона ніколи не покидала. Малювала, щоб задоволити свої мистецькі прагнення, навіть коли й не мала змоги цього світові показати.

Доля закинула Шухевичів до Кракова. Чуже середовище овіяло холодом молоді мисткиню. Правда, мистецьке середовище Кракова давало багато спонук до творчості. Але Ірина Шухевич була відірвана від українського мистецького світу й не болюче відчувала.

Тому й невпинно шукала контакту. Ірина Шухевич починає виставляти на виставках — у Львові у ???? р., у Станіславові з нагоди Світового Жіночого Конгресу, у Кракові вже під час війни, у Мюнхені під час еміграції, і врешті в Нью Йорку. Її творами позначена наша мандрівка. У церквах Галичини, Парижа, Ютики і Брукліна красуються її ікони. Але найбільше любила вона портрети. В них увічнивала обличчя приятелів і рідних. Портрети проф. Зілинського, Наталії Мілян, обох дочок — кращі зразки того мистецтва в нас.

Ірина Шухевич живе тепер у Нью Йорку з дітьми і внуками. При своїй виховній і господарській роботі вона знаходить час на малювання. Це портрети внучок, мертва природа, квіти, краєвиди. На виставці львівських малярів побачили ми кращі зразки — спокійний витриманий вияв її світовідчуження. У портретах вона глибоко розуміє портретованого, у краєвидах тонко відчуває природу, а у квітах ніжно любить їх кольор. Та друге по портретах замилювання зовсім не знаходить тепер вияву. Ірина Шухевич все життя любила малювати коні і знайшла тепер у країні, де найтрудніше за такого моделю.

Але їй трапляються тварини. Оце для внучки намалювала зайчика, таки справжнього зайчика,

Ірина Шухевич

Irene Shukhevich, Ukrainian artist, showing her paintings in New York.

що потрапив маленьким до їх хати на літниці і виріс на її очах. Очі й вуха тварини живуть у цих невеликих шкідках. Поза тим малює часто квіти, які все можна ов'янути у крамниці І. Рожанковської при 7-мій вул. у Нью Йорку. Але найбільше працює тепер над іконами, що так глибоко зворушують глядача своїм відчуттям.

Л. Б.

НА ФОНД 500

Замість святочних побажань і дарунків — жертвує 5.00.

Кекилія Гардецька

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „НАШОГО ЖИТТЯ“

Нью Йорк, Н. Й.

П-ні Пелагія Дерех, членка I Відділу США в Нью Йорку і його співосновниця жертвує 10 дол. з нагоди 35-ліття Відділу і складає подяку за відзначення її почесним членством того Відділу.

Дітройт, Миш.

П-ні Марія Бек, рідна м. Дітройту, складає 10 дол. замість квітів на могилу Степана Бугая і складає родині покійного щирий вираз співчуття.

НОВІ ВИДАННЯ

Л. Коваленко: У часі і просторі, неси. Видання „Ми і світ“, Торонто 1956. Ст. 216. Ціна 2 дол.

Книжка Л. Коваленко містить льєси, що вже були друковані у Львові, в Німеччині та що вперше бачуть світ у цьому виданні. Із них слід згадати „Домаху“, що її ставив у Мюнхені театр під керівництвом В. Блавацького.

В основному ця пьеса змальовує час колективізації села, коли самотійного, кріпкого селянина большевики розкуркулують, його господарство нищать, а навіть роблячи трус, руйнують хату. Тут Л. Коваленко занотувала ці події у приступній для всіх формі, як також подала тип українки з незломною, сильною волею, „що зберігає себе, лишається собою до кінця“. Режисер Блавацький, що оцінив пьесу, показав її збігцям по всіх таборах Німеччини. Ставили її також аматорські гуртки у Філадельфії, Нью Йорку та Сиднеї.

Оригінально трактує Л. Коваленко постать філософа Сократа з пєси „Ксантиппа“ та його дружини, що увійшла в історію, як тип сварливої жінки. Авторка яєсовує становище жінки в Аєнах і оправдує Ксантиппу, надаючи їй високих моральних якостей, сили характеру й свідомости своєї необхідности не тільки Сократові, але й суспільству.

У пєсі „Героїня вмирає в першій акті“ авторка оформлює різні філософські думки, дуже глибокі, іноді парадоксальні, що після заглиблення в них дають побачити відображення життя.

Оригінальні, дотепні й змістовні розмови жінки в „неплатоновському діялозі“. Взагалі в Л. Коваленко слово „жінка“, можна сказати, чиється з великої літери і вона доказує в своїх пєсах велику житєву повновартість жінки. Тому нашому жіноцтву треба прочитати цю книжку.

О. Т.

Головній Управі СУА, редакції „Нашого Життя“ і всьому організованому українському жіноцтву бажаємо веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового Року.

УПРАВА І ЧЛЕНКИ 22 ВІДДІЛУ СУА
У ШИКАГО

Наша повість

Бажання наших читачок зводились усе до найбільш виразного: Давайте повість! Хочемо читати!

І ми шукали. Перегортали давнє й змагали до нового. І врешті знайшли. Маємо повість.

Написала її Дарія Ярославська. Імя це кожному щось каже. Бо всі ще пам'ятаємо „Поміж берегами“, де ми знайшли себе і своїх друзів в умовах нашої мандрівки. Але, що зрештою знаємо про неї?

Дарія Ярославська стала писати у 30-тих роках. Її нариси появлялись у „Ділі“ й „Неділі“. Але заговорили про неї аж тоді, коли в 1938 р. появилась у в-ві „Діла“ її повість „Полин під ногами“. За неї дістала вона нагороду Т-ва Письменників і Журналістів. Повість широко читали й обговорювали. Найкращий доказ, що в 1943 році появилось у Станіславові друге її видання.

Під час війни постала друга повість. Темою її став український театр. Довго чекала появи, бо воєнні дії не сприяли тому. Але врешті побачила вона світ у 1954 році. З радістю зустрів її український читач.

У часі повоєнної мандрівки написала повість „Поміж берегами“. Зродила її наша таборова дійсність, де перехрещувались люди і події. Появилась у 1953 р. у Філадельфії і знайшла живий відгук у читача.

Поміж те Дарія Ярославська пише нариси, радіомонтажі, Миколаївські сценки. Чого від письменника не вимагають! Але й „Наше Життя“ завдячує їй „Жінку з моєю долею“ у 1954 р.

А тепер починаємо повість. Це не є справжнє широке „доложно“, як її попередні. Бо впродовж року не могли б ми його вмістити. А радше оповідання, психологічний нарис. Але має всі риси пера Дарії Ярославської — актуальне середовище, звязку акцію й досконале знання людської душі.

З листів до Редакції

Ще про жінку-професіонала

Недавній перегляд жіночих професій, що їх подало „Наше Життя“, мене застановив. Мені здається, що жінка-професіонал уже не є пунктом амбіції молодої людини, бо практика показує, що повне щастя жінки лежить таки у вихованні молодого покоління та вдержанні щастя домашнього вогнища. Ваш журнал повинен піднести культ родини. Дуже цінні ваші поради щодо вдержання вигляду нашої хати в українському дусі, вдержання наших традиційних страв і звичаїв нашої гостинности. Але ви повинні впливати на молодих матерей окремими статтями, щоб вони весь свій час присвячували родині, а не лиш кілька годин до виснажливій праці професіонала. На жаль, бачимо, що молоді матері спішаються до праці, лишаяючи вдома навіть немовлята. А треба ж пам'ятати, що українська мати не виїхала на еміграцію на те, щоб здобути для себе чи своїх дітей усі найновіші здобутки цивілізації, але передусім, щоб вдержати українською свою хату та гідно виховати своїх дітей. Які дорогі вбраннячка побачите в неділю на наших малюках, а яким рідким явищем стала в них уже хоч би й маленька вишивка! А хіба пам'ятаємо, як радо ми вдома прибирали дітей у вишивки!

А далі, коли і знайдете таку матір, що дійсно займалась вихованням дітей у дошкільному віці, то коли вона вже дочекалась хвилини, що діти пішли у школу, о, то вона вже свій обов'язок виконала і може спокійно передати своє виховне завдання школі, а сама піти до праці. А чи справді так є? Чи вона тірко не розчарується по кількох роках, коли побачить, що діти вже калічать рідну мову?

Це болюче питання й над тим повинні Ви застановитись. Як мати трьох діточок, що боїться за їх майбутнє, я дозволила собі висунути його. Бо що нам і з великих кадрів жінок-професіоналів (що їх дуже добре можуть заступити мужчини), коли загубимо наших дітей?

Леся Ткач, Ньюарк, Н. Дж.

Школа 67 Відділу

Із цікавих починів наших Відділів виділяється один, що заслуговує на особливу увагу. Коли у квітні 1956 засновано 67 Відділ, у Перт Амбой не було школи українознавства. Щоб підучити дітей української мови, управа постановила в часі літніх вакацій перевести курс. І вже в кінцем червня відбулась перша лекція.

Як удалось це перевести? За працю взяли членки Відділу — вчительки. Переводять її без винагороди, вкладаючи свій час і енергію з посвятою в це діло. Наука відбувається в суботу від год. 2—4 по полудні у приміщенні Укр. Нар. Дому. Школа дістала до користування три кімнати, отже може поділити дітей на три групи. За приміщення для школи, як також для сходин Відділу, що там же відбуваються, Відділ не платить.

Вакаційний час пролетів стрілою. Діти полюбили навчання і вчительки заохотились ще більше. Постановлено продовжувати науку впродовж цілого року.

Перша група — діти до 7 р. життя — підготовча класа. Вчителює п-ні А. Ковалюк. У програму навчання входять гри, співи, віршики, початки читання й писання.

Друга група — діти від 7—10 р. життя. Вчителює п-ні Стек. У програму навчання входить писання, читання, початки граматики, оповідання з історії України. Наука проходить на підставі підручника І. Корицького „Мова рідна“.

Ця група найбільша в школі. Всі діти вже вміють читати й писати англійською мовою, але якась частина з них слабо володіє українською мовою, бо це вже третє українське покоління. Пані Стек справляється з тим трудним завданням дуже добре, бо володіє добре обома мовами.

Третю групу творять діти, старші 10 літ, які вже вміють читати й писати по-українськи. Вчителюють пп. А. Харченко і О. Грицай. У програму навчан-

ня входять диктати, читання, писання, граматики, початки українознавства. Користають із дитячого журналу „Мій Приятель“.

Під цю пору школу відвідують 38 дітей. Батьки не платять оплати, а тільки закупають книжки і шкільне приладдя. При школі створився Батьківський Комітет (пп. Прус і Базилевич).

Вчительки підготували з дітьми виставу на св. Миколая. Це був „Гість із неба“ Іванни Савицької.

Оттак Відділ СУА започаткував і поставив у громаді корисну виховну установу. Це приклад для тих місцевостей, де ще немає школи українознавства й заходами українського зорганізованого жіноцтва можна б її створити.

О. Г.

КОМІСІЯ ФОНДУ ПЯТСОТ

Дня 31. жовтня Екзекутива СУА скликала нараду з запрошеними гістьми, щоб обговорити переведення ФОНДУ ПЯТСОТ на терені організації. Запрошено референток суспільної опіки Відділів СУА і представницю СФУЖО п-ню І. Павличковську.

Містоголова п-ні С. Пушкар зреферувала сучасний політичний стан та його потреби. Українська жінка мусить виказати свою готовість до співдії. СФУЖО вже кинула ініціативу до створення ФОНДУ ПЯТСОТ, що згуртував би жінок до такої праці. Тепер слід при Централі СУА створити Комісію ФОНДУ ПЯТСОТ, що розробила б методи такої праці.

Присутні погодились із пропозицією. У висліді вибрано головою Комісії п-ню Стефанію Пушкар, секретаркою укр. мовою п-ню Ірину Петровську, секретаркою англ. мовою п-ню Олену Слюзар, господарською референткою п-ню Наталію Лопатинську. Дальших членів Комісії рішено кооптувати.

В найближчому пляні праці Комісії є влаштування величавого Свята Жінки-Героїні у лютому, що буде присвячене пам'яті 500 погиблих. Такі свята повинні перевести врочисто всі наші Округні Ради,

а в меншому розмірі й Відділи СУА. Матеріал до свята вже підготовляється.

Другою темою нарад була жертва праці членок СУА. Відділи могли б для тієї цілі започаткувати виробництво ляльок, дрібних вишивок, фартушків і печива. Продавати можна б це на власних базарах або на різних фестівалях, що їх влаштовує кожне більше місто. Обговорено плян такої роботи та зразки виробництва.

Комісія ФОНДУ ПЯТСОТ рішила увійти у зв'язок з Округними Радами і референтками суспільної опіки при Відділах СУА.

Із листів до Редакції

Переглядаючи зміст річника завважила я з жалем, що в ньому немає дитячої сторінки. Чи не прив'язуєте ваги до цієї важливої ділянки?

Співробітниця сторінки „Нашим малютам“

Навпаки — дитячу сторінку дуже цінимо в журналі. Найкращий доказ, що цей матеріал стареємось видавати відбитками. У дотеперішніх випусках — книжечках „Листочки й платочки“, „Золоте павутиння“, „Веселий струмок“, „Срібна зірка“ знайдете дуже докладно поданий зміст матеріалу. Тому й вважаємо за можливе не вмішувати змісту тут. Нам дуже трудно за місце й із тієї самої причини не подали ми змісту англійської частини.

До того знаємо з розмов із читачками, що більшість із них переплітає журнал у річники і їх відкладає, так що вони для дітей недоступні. Тому матері радо купують потім відбитки з дитячої сторінки, щоб дати їх дітям у руки.

Редакція

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ

Щирі побажання з нагоди Різдва Христового й Нового Року складає членкам Головної Управи й Округної Ради та членству Союзу Українок Америки

Анна Сивуляк

голова Окр. Ради СУА у Філадельфії.

† Посмертна згадка

Дітройт, Миш.

По довший недузі відійшла на вічний спочинок членка 23 Відділу **Анна Комаринська**. Покійна полишила в глибокому смутку чоловіка, 6 синів, 11 внуків і одного правнука. Членки 23 Відділу відпрощалися до вічної спочинку та попросили її. Спи спокійно, дорога Союзяно! Нехай прибрана земля буде тобі пером!

К. Палер, секретарка

ПІД ЯЛИНКУ — КНИЖКА

Найні навчальні станиці у Німеччині й Австрії влаштовують ялинки для своїх дітей. Як дуже хотіли б вони дати їм — поруч практичних дарунків — також українську дитячу книжку!

Тому пригадуємо всім, що кладуть своїй дитині книжку під ялинку: купіть другу для дитини залишених! Нехай і вона користає зі скарбниці української дитячої літератури.

Посилки спрямовувати на адресу голови Об'єднання Українських Жінок п-ні Ольги Павловської: **Mrs. Olga Pawlowska, Dachauerstr. 9, München 2** з допискою (books).

ВЖЕ ПОЧАЛОСЬ ПЕРЕСЕЛЕННЯ

Щораз більше прибуває родин на зібрані недавно ашуранси. У пристані Нью Йорку постійний рух і представники ЗУАД Комітету мають багато роботи.

Багато Відділів США зголосилось прийняти одну чи дві родини. Це значить — знайти приміщення на перший час, підшукати працю і допомогти поставити перші кроки. Незабаром подамо перегляд цієї допомоги.

Пригадуємо й другим Відділам США, що ще не подбали про те. Зокрема ті членки, що ще недавно користали із допомоги добрих людей, у такій самій ситуації. Вони повинні у першу чергу відплатитись добром!

Комплет журналу (7 чисел) „Громадянка“ коштує 1 дол.

ДАР ДЛЯ МУЗЕЮ СУА

Недавно тому відвідала Дім СУА у Філадельфії довголітня громадська діячка і членка СУА п-ні Катерина Гупало з Седл Рівер, Н. Дж. Метою її приїзду був шляхетний намір подарувати до Музею СУА килим, що досі прикрашував її хату. Килим виробу „Гуцульського Мистецтва“ у Косові, виконаний на полтавських мотивах, належить до найкращих зразків цієї вирібні.

Оглядаючи цю прегарну річ розпитали ми дещо й про власницю його. Катерина Гупало походить із села Виписки, пов. Перемишляни. До Америки приїхала молоденькою дівчиною в 1907 р. і вже в 1908 р. вступила до Т-ва „Просвіти“ в Нью Йорку. В 1911 р. вийшла заміж за Григора Гупала, що був теж громадськи активний. Незабаром в їх хаті засновано товариство „Поморяни“, щоб стягнути молодь що держалась москвофільського центру. Цей намір удався, бо до товариства стали горнутись не лиш люди з Помор'ян, але й з інших околиць. Скоро при товаристві засновано хор і театральний гурток, в якому Катерина Гупало брала живу участь. Згодом стала виступати в театрі, при Нар. Домі, а у фільмі „Маруся“ під управою О. Кошиця грала ролю матері. Її гру дуже цінили і до різних вистав притягали. Кожен тонорар за виступи Катерина Гупало жертвувала на народні цілі.

До Жіночої Громади приступила в перших роках її заснування. Тепер належить до 4 Відділу СУА та є членкою Укр. Нар. Союзу.

Працювала весь час і фахово, допомагаючи чоловікові в його підприємстві, великій пральні. Бажаючи прикрасити свою хату, вона придбала більш як 20 літ тому цей килим і тепер, дбайливо удержаний, передала до Музею СУА. За

цей прегарний дар Гол. Управа СУА складає їй ширю подяку.

НА ФОНД ПЯТСОТ

Замість святочних побажань складає на Фонд Пятсот 5 дол.

Олена Чехівська

ОСОБИСТЕ

Нашій співробітниці п-ні др. Софії Парфанович складаємо ширі побажання з нагоди складення лікарського іспиту в ЗДА та бажаємо всього добра в нововідкритій лікарській канцелярії в Дітройті.

РЕДАКЦІЯ „НАШОГО ЖИТТЯ“

Квітові подарунки на свята знайдете у найкращому виборі

У КРАМНИЦІ КВІТІВ І. Рожанковської

45 E. 7th St.

New York 3, N. Y.

Tel. SP 7-1079

З ОБРАЗОТВОРЧИХ ВИСТАВ

В Буенос Айрес відбулась виставка творів Ольги Гурської і Бориса Крюкова. Ольга Гурська виставила квіти і портрети, які дуже корисно відмітила аргентинська преса.

В Едмонтоні 15-річна Оріся Жмуркевич взяла участь у мистецькій виставці свого міста, дістала першу нагороду за портрет і добилась широкого признання критики.

Найширші побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
І ЩАСЛИВОГО
НОВОГО РОКУ

складають
приятелям і знайомим

**Олена і Володимир
ЛОТОЦЬКІ**

ІДУТЬ РІЧНІ ЗБОРИ

У січні Відділи Союзу Українок Америки переводять свої річні збори. Тоді зберуться членки Відділу у більшій кількості й можна буде пригадати їм, щоб передплатили „Наше Життя“. Не читаючи журналу, важко їм слідкувати за життям організації! Окрім того знайдуть у журналі багату літературну й педагогічну частину і практичний матеріал.

Тому подбайте, щоб членки вашого Відділу передплатили „Наше Життя!“ Про вислід ваших старань будемо повідомляти в журналі.

НАШЕ ЖИТТЯ — СІЧЕНЬ, 1957

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

Оцими простими словами, що такі багаті у зміст, вітаємо все українське жіноцтво у вільному світі та з важким серцем згадуємо наших сестер поза залізною заслоною, що відстоюють своє право на життя у важкій, шоденній боротьбі. Нехай це слово долетить до них та впевнить їх, що Боже Дитя прийшло на світ, щоб показати їм шлях до волі й спасення.

Вітаємо цілий український народ та його політичний і громадський провід, що в теперішню хвилину стоїть перед важливими завданнями. Нехай Господь Бог додасть сили й гарту їх виконати!

УПРАВА СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Що перед нами?

Це питання стоїть перед нами особисто і перед нашими організаціями не тільки з приводу міркувань під Новий Рік, а більше і з відгуку, що його залишили події останніх місяців. Події, що схвилювали навіть байдуже до всього громадянство, яке гарячково викуплювало часописи, слідкувало за радієвими відомостями та телевізійними передачами.

Українське громадянство, розкинене по вільних країнах Заходу, ще більш інтенсивно переживало оці останні події, байдуже, чи це ті, що перед десятками літ залишили рідний край, чи ті, що кільканадцять років тому покинули батьківщину, чи ті навіть, що народились у новій батьківщині, а своїм вихованням і родинною атмосферою близькі до України.

Що перед нами? Це новорічне питання цього року більш актуальне, більш живе, як колинебудь в останніх роках. Коли ми в останньому часі нарікали на застій чи байдужність у наших організаціях, на розгубленість нашого громадянства, то вістки, що прийшли вперше з таборів невольничої праці, в один мент зцементували жіночі організації в одну монолітну силу, що стала рішуче протесту-

вати і добиватись людських прав для своїх сестер.

Довгі роки поселення в нових країнах звязали тісними нитками українське громадянство з тією країною і навіть ті, що недавно кинули батьківщину, стали скоро вrostати в ґрунт. У тих умовах треба було думати про плянування праці в організаціях, розставлене на довшу мету. Але коли прийшли події на сході Європи, коли повстання на Мадярщині ярко зясувало світові, як виглядає московська метода уярмлювання народів, то перед нашими очима неначе в дзеркалі відбилися ті жертви, що їх від довгих років приносить український нарід і це сколихнуло українське сумління.

Що перед нами? В нормальному плянуванні наших організацій, що звичайно діється кожного року, у цьому році прийшов новий стимул, що надає їм живішої нотки. Кожен мусить, чи в своїй родині, чи в організації взяти до уваги події, що заіснували в Європі. Вони вразно показують, що московська агресія не послабла, як декому здавалось, а йде далі вперед. Ця агресія знаходить запальні місця. Вона викликає нові політичні конфлікти, вона безпощадно йде на знищення свобідної думки, пряму-

ючи до своєї цілі — опанувати світ. На це не можемо бути байдужі і на це мусимо знайти відповідь у своїй праці.

Не можемо на те відповідати силою, якої не маємо. Зате мусимо змобілізувати **моральну, духову силу нашого народу**. У відповідь на агресію й безпощадне нищення свобідних змагань народів мусить зрости моральна відпорність тих народів скріпленням їх духової єдності.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій у минулому році звязала себе духово сильніше з рідним краєм, мобілізуючи українське жіноцтво у вільному світі спільним фронтом протесту проти насильства над жінками в концентраційних таборах. Геройська смерть 500 жінок у таборах стала символом, в ім'я якого об'єднались усі жіночі організації у світі і поставили собі за завдання відповісти, мобілізуючи свої сили для протизаги ворогові. Сьогодні перед нами можливості дальших подій на сході Європи. Скорше чи пізніше ми можемо стрінутися вічна-віч із поважними завданнями супроти Батьківщини. І тому перед нами чергове головне завдання — **мобілізація наших духових сил, скріплення духової єдності українок у цілому світі, уважне слідкування за подіями, що проходять у світі**.

Із цього виростає ще одне завдання — виплекання **гарту духа** серед покоління, що його має в своїх руках і виховує українська жінка.

Гарт духа — це передумова для переборення всіх тих подій і умов, що нас можуть стрінати. Це приготування нас і наших родин, а головне молодого покоління, що росте у добробуті, до того, що може довести всім пожертвувати для великої ідеї. Бо в боротьбі двох світів: московсько-агресивного і вільного можуть перерішити тільки духові цінності й гарт духа, що

Для Енциклопедії Українознавства

переборі всі умовини. Цей факт бачимо наглядно на прикладі наших сестер у рідному краю. Вони визбулись і стали вище всіх матеріальних бажань в ім'я великої ідеї і виплекали такі духові цінності, супроти яких ми стаємо малими й бідними. Геройська постава українок у Кінгрі чи боротьба мадярських жінок, що висилали своїх дітей загралицю з табличкою на грудях, а самі вертались до бою — це власне приклади такої високої саможертви.

У майбутніх подіях український народ зможе розчислити тільки на власні сили і духовий гарт. Памятаючи це, мусимо плянувати нашу будучу працю. Попри біжучі завдання наших організацій маємо взяти до уваги заклик Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Створення Фонду Пятсот — це не виключно заклик до збірки, як може комусь видаватися. Це не є виключно мобілізування залізного фонду на поготівля, але це в першу чергу мобілізація духових сил української жінки, її виховної ролі в громадянстві й родині на те, щоб виробити там гарт і моральні прикмети, потрібні для зустрічі майбутніх подій. З тими думками треба нам плянувати працю на найближчий час. Ми певні, що ми відчуємо духову єдність, незалежно, де ми живемо і що ми готові викресати з себе найкращі прикмети української жінки, коли історична хвилина поставить до нас таку вимогу.

Ірина Павликовська

ВІСТІ ФЕДЕРАЦІЇ

Канцелярія Федерації розіслала членам-організаціям плян культ.-освітньої праці на перший піврік 1957. Прохаємо переглянути його. Важливі дати чи роковини міститимемо щомсяця, як історичний календар українського жіноцтва. Але в цьому пляні знайде управа організації вказівки культ.-освітньої праці на найближчого пів року.

СТИПЕНДІЯ ДЛЯ ЖУРНАЛІСТКИ

Відома фабрика панчів в Англії уфундувала стипендію для англійської журналістки, яка спеціалізується в жіночій моді. Стипендія із 250 ф. шт. мала б уможливити їй подорож, потрібну для її спеціалізації.

Комісія збирання матеріалу для ЕУ розгорнула свою працю. Устійнивши плян та поодинокі ділянки праці, упорядковує зібраний матеріал. Найбільше уваги присвячує постатям громадських діячок, що поклали великі зусилля в розбудові нашого громадського життя.

Щоб насвітлити їх значення та зібрати ще більше даних, подаємо всі постаті громадських діячок, запропоновані ЕУ в поазбучному порядку.

Прізвища на букву А:

Абрагамовська Стефанія, замужем Грицько, нар. в Микулинцях, пов. Тернопіль, прибула до ЗДА в 1913 р. Секретарка „Жіночої Громади“ в Нью Йорку, потім голова. Співосновниця Союзу Українок Америки у 1925 р., довголітня членка управи цієї ж організації. Почесний член СУА і член управи СФУЖО.

Алчевська Христина (1843—1920) педагогічна діячка у Харкові, мати поетки Христі і співака Івана. Оснувала в 1862 р. жіночу недільну школу, яка проіснувала около 50 літ. У співпраці з учителями школи склала збірник „Что читать народу“ і посібник для навчання „Книга взрослых“. Написала спогади „Передуманное и пережитое“ та низку статей про навчання дорослих.

Андрухович Євгенія, нар. 1916, родом Сорочан, знавель і режисер українських народніх танків, член управи Об'єднання Українських Жінок у Німеччині в рр. 1947-49, тепер в Австралії.

Антонович Варвара, перша дружина Дмитра Антоновича, гром. діячка, член Старої Громади в Києві в 1870-тих роках. Співпрацювала в „Т-ві денних притулків для робітничих дітей“, що його заснувала була в Києві Людмила Драгоманова.

Антонович Катерина, родом Седебрякова, нар. у 1887, дружина Дмитра Антоновича, студіювала малярство в Українській Академії Мистецтв і Студії Плястичного Мистецтва у Празі, працювала в Обществі Грамотности і в школі глухонімих дітей у Харкові, член управи Укр. Клубу в Києві і член управи Укр. Жін. Союзу в Празі, голова Укр. Дитячого Притулку в

Подебрадах, співпрацівниця Музею Визвольної Боботьби в Празі, тепер у Канаді.

Арабська Анна (нар. 1901 р. в Утішкові, пов. Золочів), гром. діячка і журналістка, до Канади прибула в 1905 р. Довголітня організаторка і пресова референтка „Січі“ при Союзі Гетьманців Державників. Редакторка жіночої сторінки „Укр. Вістей“ в Едмонтоні.

АНКЕТА М.М.М.

Нарада Комісії Прав Жінки при ОН у Женеві виявила велику розбіжність у підході до становища матері. Одна група заступала потребу державної допомоги у формі ясел, дитсадків, літніх осель (СССР та сателітні країни), друга боронилася проти війняткової уваги для матері, вважаючи це привілеєм, що буде шкодити жіноцтву в його змаганнях (Франція, Бельгія). Представниці азійських країн кляли натиск на економічну сторінку. А Світовий Рух Матерей (М.М.М.) виступив із домаганням розглянути завдання матері, як такі. Її виховна і господарська робота є великою цінністю для суспільства. Конгреси М.М.М. зібрани в тому напрямку поважний матеріал.

Оце різномордне насвітлення спонукало Комісію Прав Жінки глибше простудіювати справу. З тією метою Світовий Рух Матерей (М.М.М.) розписав анкету серед своїх членів-організацій. Анкетні листки розіслала Виховна Комісія СФУЖО ще в листопаді нашим членам-організаціям, з проханням виповнити їх якомога скоро.

Першу групу обслідувала Виховна Комісія на місці у Філадельфії. Це було 5 матерей, у віці від 30—45 років, з яких три працюють у фабриці, одна техніком у хемічній лабораторії, а одна як учителька. Вислід обслідування вислано вже до Парижа. Наспіла відповідь із подякою та прохання продовжувати працю.

В нашому інтересі лежить зібрати якнайбільше матеріалу про українську матір у вільному світі. Про це памятають наші члени-організації й готують відповідний матеріал.

НАШЕ ЖИТТЯ — СІЧЕНЬ, 1957

Маргарита Корбет-Ешби
одна з провідних діячок жіночого руху

Margaret Corbett-Ashby, President
of International Women's Alliance.

ОДНА З БУДІВНИЧИХ

Небагато є постатей, що їх можна назвати носіями міжнародного жіночого руху. Одною з них є Маргарита Корбет-Ешби, колишня голова Міжнародного Жіночого Союзу. Її життя тісно пов'язане з цією організацією. Вона взяла участь у першому його конгресі в 1904 р. в Берліні, як молода жінка. Захопилась ідеєю організації і входила щораз більше в її засяг. У 1923 р. стала її головою й очолювала її 26 літ, переживаючи часи розквіту й потрясень. Передавши головування в 1946 р. молодшій силі, вона працює від того часу в різних ділянках МЖСоюзу, а тепер редагує його невеличкий журнал „Міжнародні Жіночі Вісті“.

Маргарита Корбет-Ешби мала всі дані на те, щоб стати на чолі такого руху. Добре знання світової політики та змисл для міжнародних взаємин відкрили їй нові шляхи. До того доля обдарувала її даром промовця і зручністю у взаєминах із людьми. Це зеднувало їй усюди приятелів і промочувало дорогу до успіху. І Маргарита Корбет-Ешби здобула його для

МЖСоюзу. В часі між обома світовими війнами МЖСоюз ішов побідним походом від однієї країни до другої. Конгрес в Істамбулі у 1936 році — звільнення турецької жінки з вікового поневолення, це вершок осягів МЖСоюзу.

Живучи в відосібненні своєї садиби в Англії Маргарита Корбет-Ешби й далі піклується справами МЖСоюзу. Хоч формально вона не очолює його, проте залишилась духовою головою цієї великої міжнародної організації. В трудних ситуаціях та проблемах прибігають за рішенням до неї тепершні провідниці, її духові діти.

Маргарита Корбет-Ешби добре знає й цинить український жіночий рух та його провідниць. З Ганною Чикаленко-Келлер, Софією Русовою, Оленою Залізняк і Міленою Рудницькою вона була особисто знайома. По другій світовій війні відновлено з нею зв'язок, який вона радо підтримує. Завдяки їй появилась у журналі МЖСоюзу обширна посмертна згадка про покійну Олену Кисілевську. На конгресі в Коломбо вона рада була зустріти представниць СФУЖО — інж. Надію Глинянську-Шехович і Олену Процюк, та пізнати молодше покоління українських діячок.

Л. Б.

МАРІЙСЬКА ДРУЖИНА В ЕДМОНТОНІ

Марійська Дружина при церкві св. Юрія Переможця заснована лівтори року тому й начислює сьогодні 85 членок. Духовним провідником її являється тепер Всч. о. Володимир Тарнавський, а головою товариства є п-ні Стефанія Слюзар.

Діяльність Марійської Дружини спрямована в першу чергу на релігійно-моральне вдосконалення членок. Його осягають рефератами на релігійні теми, дискусіями та поглибленням релігійних практик. Окрім того товариство переводить у діло харитативну діяльність, жертвуючи свої психічні й фізичні сили для добра ближнього. Відвідують хворих по шпиталях, допомагають у парафіяльному житті, щоб двигнути молоду парохію. Влаштовано свячене, кілька чайних вечорів, в літі фестини, що

їх дохід у цілості передано на потреби церкви.

Марійська Дружина бере також участь у громадському житті. Спільно з іншими жіночими організаціями Едмонтону причинилась до вшанування пам'яті 500 погибших під большевицькими танками та в такій самій формі вшанувала пам'ять бл. п. Олени Кисілевської спільними поминками. На пам'ятник голови СФУЖО Марійська Дружина ухвалила пожертвувати 25 дол.

Окрім рефератів на релігійні теми, обговорюють членки Марійської Дружини також і національно-освітні проблеми. Про „Психологію дитини від 6—12 років“ — промовляла п-ні д-р Кейван, про „Матір Івана Франка“ — п-ні О. Аронець, спогад про бл. п. Олену Кисілевську виголосила п-ні С. Слюзар.

О. Х.

ПРОТЕСТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Листи українських політв'язнів до вільного світу дали доказ героїської боротьби нашого народу. Наш політичний провід спонукали вони до різних акцій та заходів у кожній країні поселення. І так Комітет Українців Канади скликав на день 16 грудня демонстрацію проти поневолення людини та проти національного, політичного й релігійного переслідування в СРСР.

Комітет Українок Канади видав окрему відозву до українського жіноцтва, закликаючи до масової участі в демонстрації. В резолюціях представниць Комітету Українок Канади подбали про нап'ятування нелюдського становища української жінки-в'язня та їх масового винищування.

Відозву підписали представниці трьох жіночих організацій, що творять Комітет Українок Канади — Марія Дима, голова (ЛУЖЖ), Доля Гавришчин, рек. секретарка (СУЖ) і Стефанія Бубнюк (ОУЖ).

АНКЕТА ВИХОВНОЇ КОМІСІЇ

Виховна Комісія СФУЖО розіслала членам організацій анкету про заробіткову працю української матері у вільному світі. Прохаємо якнайскорше зібрати потрібні дані.

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

Another 'Pilgrimage' to USSR

Numerous delegations have been lately visiting USSR. There had been among them various parliamentarians, churchmen, students, sportsmen — and the latest were the organized women.

Last September there was held in Moscow a seminar on "Equality of Women in USSR" for representatives of member countries of the Commission on the Status of Women of the United Nations Economic and Social Council and representatives of non-governmental organizations. Although this sojourn in USSR was called a "seminar," it differed very little from the guided excursions just mentioned.

This "seminar" continued for two weeks, from September 15 to October 1 last. The first week filled the lectures on varied subjects. The delegates listened to talks on equal political and civic rights of women in USSR, on their influential position in the economy of the country, their social security and protection of their health, their right of admission to education, their achievements in sciences, culture and art of USSR. The lecturers were, for the most part, prominent political figures, like members of the Supreme Council and women members of the cabinet. At intervals the delegates visited respective establishments, like factories, clubs, polyclinics and schools.

In the second week the participants were divided into two groups which were flown to Leningrad and Stalingrad. In those cities they were again viewing various institutions. Subsequently they were brought in small groups to the capitals of the union republics — Kiev, Minsk, Tbi-

lisi, Erivan, Tashkent. They were shown there collective farms, factories, and were even permitted to converse with the women in leading positions.

As we note from this program, the excursion had been well prepared and organized as well as carefully directed. It may seem that the participants had the opportunity to examine all phases of women's way of life and to see different parts of USSR. They were presented, everywhere they went, with statistical information and were readily given, extensive answers to their queries.

However, this planned and guided jaunting had likewise its serious shortcomings.

All printed material apportioned to the delegates (every lecture was printed in foreign languages), all prettified institutions, as well as all statistical materials are of no avail if their functioning in real life cannot be examined.

For what could the official equality of women amount to if they are unable to represent and defend their rights through free organizations of their own? We know that it is very far from official equality to factual equalization.

What meaning would have the women's influence over the economic life of the country if all economic difficulties are patched up at the expense of women's energy?! Of what good is their superiority in numbers in some branches of industry while at the same time they can have no facilities as homemakers, and three or four families are bound to use one common kitchen?

Of what use is carefully arranged and regulated social care

for working women if at the same time thousands of young girls are forced to go to remote Asian virgin steppes with no housing facilities and sanitary care? Certainly, the women political prisoners in concentration camps in northern woods, which is a Russian social feature extraordinary, are incomparably worse off.

But the delegates were not permitted to probe these conditions. They were able to view merely the things the bolsheviki wished to show them, as has always been their custom while guiding various excursions through the lands of USSR. They were not able to observe even the things that had been noted many times by separate travelers. E.g. Lydia Kirk expressed her surprise that the women had been paving the streets of Moscow; Perle Mesta noted that the women were performing the dirtiest work in the steel mills of Dnipropetrovske; and McDuffie confirmed that there were very few women in leading positions of USSR although there are many of them in the administrative machinery and the economy of the country.

Unfortunately, the representatives of the Commission on Human Rights and of non-official organizations did not take this motive into consideration. They did not even stop to consider why this "seminar" was arranged at the expense of the bolshevik government. Surely, it was pursuing its own interest if it incurred such considerable expenditure.

Through the guided excursion the bolsheviki showed the attendants of the "seminar" the mere attractive side of the medal, hiding the dark side of the picture.

And it is rather astonishing that these experienced social and patriotic workers returned home pleased and contented.

НАШЕ ЖИТТЯ — СІЧЕНЬ, 1957

In Memory of a Great Teacher

How far Ukraine has been severed from the Free World, may be attested to by the fact that the report of the death of a leading Ukrainian woman educationist and public worker has reached the Ukrainians outside the Iron Curtain in no less than ten years after her demise. Hence only now the Ukrainian women are paying homage to the memory and great merits of this personality.

Constance (Konstantina) Malitska was born in 1872 in West Ukraine. Inflamed in her youth by the slogans of feminist movement spread by its pioneers, she at once plunged into activities of the first Ukrainian women's societies. Having acquired wide education, she devoted her work chiefly to teaching.

At the same time she was earnestly engaged in social and patriotic actions. For she came to realize that the mission of the Ukrainian women ought to be expressed not alone in contending for civic rights and gaining them, but likewise in struggling, abreast of men, for freedom of their people. Thus she had been one of the first educated women of West Ukraine who devoted their lives to this ideal. In her writings and speeches she was combating for the cause of liberation of the Ukrainian nation from the fetters of occupants and oppressors. And she had won numerous followers.

She was one of the champions among the women of Ukraine who, through their unceasing educational work, had succeeded in attaining the maturity of political development of Ukrainian women so that the young Ukrainian democratic Republic, shaped and established in 1917, found it feasible to grant the women equal civic rights.

Subsequently Constance Malitska was exiled by the Russian occupants to Siberia, along with other Ukrainian patriots, from where she returned after several years of suffering.

Outside of her professional and social work she was also promi-

nent as literary worker and journalist. She was well known for her writings for children as well as an editor of a juvenile magazine. She was a talented and serious publicist who had often been determining the point of view in many a difficult problem.

She died at Lviv, capital of West Ukraine, in January, 1947. Her death has been kept concealed by the bolshevik authorities from the public for they well remembered her patriotic posture and her austere relentlessness.

THE FUND OF FIVE HUNDRED

The events in Eastern Europe have alerted the Ukrainian organized womanhood. A crack has appeared in the Iron Curtain. It has been demonstrated by the Hungarian revolt, and the Free World has by now realized what potential forces of resistance are dormant within the prison of nations named USSR.

The Ukrainian people are waging one of the most stubborn combats of resistance against the enslavement of Ukraine.

Mindful of this task the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO) has raised the slogan of mobilizing all forces of organized women toward the coming action of assistance. The political happenings and developments are rolling along rapidly, and there might arise in Ukraine a situation similar to that in Hungary. Hence the Ukrainian women must realize the necessity — to get our forces ready. We must continue our struggle against the enemy of human freedom and of humanity. Therefore we must have the means for it, that is the necessary funds.

This fund has been named in honor of 500 slaughtered women — **the Fund of Five Hundred** and its name ought to ring everywhere to make the task successful. All Ukrainian women's organizations throughout the Free

World are now organizing the campaign for this fund. There are varied ways of attaining this goal. The UNWLA has already formed the Commission of the Fund of Five Hundred which has started its action. The organizations in other countries will adapt their action to the circumstances.

REPORTS OF UNREST IN UKRAINE

The headlines in American newspapers have been of late heralding the reports of disturbances in the western parts of Ukraine. You have been reading:

Soviets Admit Unrest in Ukraine; Red Supply Trains Wrecked in Ukraine; Soviet Trains Blown up by Ukrainians, and so forth.

The Ukrainian readers have been agitated most deeply by the following news item in the Observer of London, of December 15 last:

15,000 Soviet troops, most of them Ukrainians, have deserted and joined the rebels in Hungary in the mountains of Borsod, near the frontier of Carpatho-Ukraine which forms a part of Soviet Union.

This news did not surprise the Ukrainians as they are well aware that the struggle in Ukraine has continued for years. It passed through varied phases — from rising in arms carried out by the UPA (Ukrainian Insurgent Army) to passive resistance of the people. True, the bolshevik terrorism has annihilated many Ukrainian insurgents, yet their ranks are being ceaselessly remanned. They have now leveled their action at the sorest spot — reverting the red troops and their ammunition from the roads leading to Hungary.

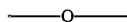
The Ukrainian women have been following breathlessly these reports. These scant accounts do not present a full picture of occurrences in Ukraine, however, they demonstrate that all the enslaved nations are ready to fight against the bolshevik tyrants. The Ukrainians have lent their aid to

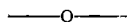
UNWLA Highlights

The Annual Meeting of the Board of UNWLA will be held on January 26 and 27 at Philadelphia. The Members of the Board of Directors are asked to prepare their yearly reports. The detailed program of the Conference will soon be sent out to them.

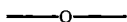
The meeting will bring forth the summary of our work during 18 months and shall explore our momentous problems.

The Commission of the Fund of 500 has forwarded to the UNWLA Regional Councils an appeal to call the meetings of all Presidents of the UNWLA Branches in all regional sections of the country. Such a meetings took place at Philadelphia on December 9 and other meetings ought soon to follow.

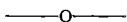

Do you remember the esteemed appeal of the Regional Council of etroDit? In memory and in the nae of the 500 Ukrainian women murdered at Kingir by bolshevik torturers — they resolved to gain 500 new members. And the conference has also called upon all other Regional Councils to follow suit. The conference of the Presidents of the Branches would be the suitable time and place to discuss this timely uestion.

The reports of the annual meetings of the Branches should be sent as soon as possible to OUR LIFE, so that they should be printed in the next issue.

Our duty is likewise to constantly remember and arrange collections for the Press Fund of OUR LIFE. We should all act jointly to support the public tribune of our patriotic Organization.

Please, do not forget to check at your annual meeting, whether all members of your Branch have subscribed for OUR LIFE, as well as to remind them that their subscription for 1957 is \$3.00.

We call your attention that the cost of publishing of newspapers and magazines is increasing every year, and we cannot afford to retain the old rate of subscription while the prices we are paying, are being raised.

Magyar insurgents and have checked, even if only for a short time, the immediate menace. The reported desertion of Ukrainian

units would indicate new possibilities for the struggle of the subjugated people against the bolshevik tormentors.

UKRAINIAN DISHES

COLD STUFFED FISH

(6-8 servings)

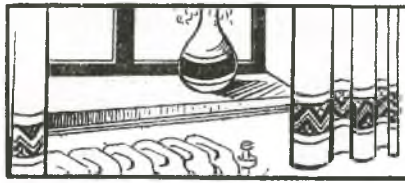
- 2 cups mixed diced fresh vegetables
- 1 bay leaf
- 1/4 tsp. pepper
- 1 tsp. salt
- 4 cups water
- 3 lb. fresh whole Pike
- 4 slices white bread minus crusts
- 1 small onion chopped fine
- 1 T. butter
- 1/4 tsp. salt
- 1/8 tsp. pepper
- 1 tsp. chopped parsley
- 4 T. water
- 1 egg
- 1 envelope gelatine (1 T.)
- 2 T. cold water

Boil the vegetables and seasonings in water until thoroughly done. Put through sieve. Remove head, clean and wash fish. Carefully remove flesh, keeping skin whole. Remove bones and shred fish flesh. Soak bread in a bit of milk, squeeze dry, and add to fish flesh with onion, butter, salt, pepper, parsley, water and whole egg. Mix well and form into a roll. Stuff skin and sew up. Boil in the strained bouillon for 20 minutes.

Remove fish and allow to cool on serving platter. Soften gelatine with the cold water and add to hot bouillon. Allow to cool and thicken slightly; then spread over fish and chill. Garnish with hard boiled eggs, tomatoes, or watercress or all three.

OUR LIFE

Edited by Editorial Board
 Published by the Ukrainian
 National Women's League
 of America, Inc.
 909 N. Franklin St.
 Philadelphia 23, Pa.
 Phone MA 7-7945

У НАШІЙ ХАТІ

З історії українського борщу

Колись давно, дуже давно, в далеку сиву давнину, коли ще первісні люди України не знали хліборобства, коли сильніші члени родини виходили на лови, а слабші йшли збирати рослинні продукти, як листя, стебла, цілі рослини, коріння, плоди та насіння, зберіглося збирання листя однієї рослини. Цією рослиною є щавель, а деінде його називають квасок. Листя щавлю споживали тільки свіже, сире, а вже значно пізніше його стали варити. Спочатку мабуть разом із різним іншим зіллям, може з мясом, може з зерном, з кашею, а пізніше варили листя щавлю саме, без домішок іншого зілля. Так постала перша українська яринова юшка — щавлевий борщ, який тим самим є справжнім, українським, споконвічним, автохтонним, національним борщем.

Із різних зел української землі первісна жінка України вибрала й передала всім наступним поколінням квасний смак щавлевого борщу, як найулюбленіший. Завдала тон, продиктувала смак великій кількості українських страв на цілі тисячеліття, на сотки поколінь вперед.

Щавлевий борщ — страва весіння. Щавель росте там на луках, де багато було в стародавні часи гнізд водяної та болотяної птиці. Це спричинилося, що складовою частиною щавлевого борщу стали обов'язково яйця, колись різної птиці, тепер переважно курячі. Так само весною в пізніші вже часи, коли в господарстві доїлися корови і було досить молока, молочні продукти як сироватка, квасне молоко і особливо сметана так само стали обов'язковими складниками щавлевого борщу аж до наших часів. Крім незначних додатків у пізніших часах щавлевий борщ лишився у своїй первісній оригінальній формі дотепер як

справжній український борщ, як традиційна спадщина нам від минулих прадавніх поколінь населення України.

Коли щавель наша українська праавтохтонна рослина, то капуста до нас імпортована, хоч і в давні часи. Капуста має свою батьківщину в західній та в південно-західній Європі і була в культурі ще за часів кельтів, які жили в теперішній Франції 1200—7000 років до РХ. Пізніше кельти рушили на Схід, в 4. стол. до РХ зайняли Італію, в 3. стол. до РХ Грецію й дійшли аж до Малої Азії, де їхня держава затрималася в Галатії до 4. стол. після РХ.

У кельтів капуста звалася „бресік“, з того повсталала латинська назва капусти „брассіка“. По старо-французькому головчата капуста звалася „кабус“, по старонімецькому „кабуз“, „капус“, „каппес“, з латинського „капут“ = голова. З цих назв і походить українська назва капуста. З найближчої південно-західньої Європи капуста дісталася й на українські землі і за часів Київської Держави вже була в культурі.

Смак продиктований первісними жінками України був приміненний і до капусти. Юшка з солодкої капусти невідома. Юшка з квасної капусти не має назви борщу, але по суті належить до групи борщів через свій квасний смак. Юшка з квасної капусти зветься капусняком. Українські колоністи, виходячи з Київської Держави в північно-східні колонії Київської Держави й творячи собою пізнішу основу московського народу, занесли із собою й юшку з квасної капусти, яка там і тепер зветься „щі“ і яка є поширена по цілій території, опанованій російською культурою.

В ті часи, а може ще й раніше, як українські жінки пізнавали

вперше смак щавлю, у далекій Мезопотамії та по країнах східнього Середземномор'я тамошні жінки вперше пізнавали смак листя цвіклових (листових) буряків, які там росли в дикому стані та які стали першими культурними рослинами, бо на смітниках при тамошніх оселях вони буйно розросталися й цим звернули на себе увагу тодішніх людей, які й почали садити їхне насіння, щоб мати під рукою листя буряків. Юшка із листя цвіклових, чи навіть і звичайних буряків є частою весінньою стравою на західніх землях України й тепер у наші часи, звать її не борщем а бурячанкою.

Буряки мають свою батьківщину вдовж побережжя Середземного моря від Франції аж по Єгипет. Більшість буряків у дикому стані мають біле коріння, з них у 18. стол. розвинувся цукровий буряк. В країнах східнього Середземномор'я траплялися буряки з червоним корінням. З них і постали наші теперішні, городні, червоні буряки.

На українських землях червоні буряки були вже в культурі за часів Київської Держави, куди вони дісталися безпосередньо зі Сходу. В західній Європі вони стали відомі й поширювалися після хрестоносних походів у Святу Землю в 12.—13. стол. після РХ.

Чи був на центральних українських землях чистий буряковий борщ, чи буряк відразу попав у капустяну юшку, тяжко тепер сказати. Відомо тільки що й тепер у наші часи господиня в квасну капусту кладе пару червоних буряків, щоб капустяний розсіл був гарний на вид. Це дає підставу гадати, що може й у капусняк прадавня наша господиня поклала червоний буряк і з того потім вийшов славний український капустяно-буряковий борщ. Чистий

буряковий борщ тепер існує в західних областях України та поза межами її в Польщі, де він зветься „барш“. Може цей чисто буряковий борщ є вже пізнішого походження із західної Європи, де після хрестоносних походів червоний буряк попав у культуру й були вже „бургундські“ сорти його, тоді як у східній Україні панували „египетські“ сорти червоного буряка, які були власне червоно-білими.

Поза малими змінами і шавлевий і буряковий борщі лишилися незмінні в своїй первісній формі дотепер. Зате капустаний борщ від своєї первісної фарми, відомої ще й тепер у вигляді московського „щі“ й дотепер, зазнав величезних змін та удосконалень. Капусняк сполучився з буряком, став просто борщем, а в своєму складі стало зростав та змінювався.

Ще й тепер борщ не „вариться“, а „твориться“, бо існують такі вислови, що борщ „удався“, згідно „не вдався“. Всім відомо, що борщ материн смакує інакше, ніж борщ жінчин, чи борщ доччин. Кожне варення борщу це творення страви, яка характеризує саму господиню, тому кожній господині дуже залежить на тому, щоб їй борщ удався!

Багатства, смаки та різноманітність українських борщів розробили українські смакуни протягом 18. стол. за Гетьманської України, удосконалювали ті винаходи по поміщицьких маєтках 19. стол. та плебаніях 19. і 20. стол.

Заповіджений першою українською господинею ще в камяній добі квасний смак був головною проблемою борщів. І яких тільки кислот не випробувано, щоб додати борщам квасного смаку! Молочна кислота панувала, й частинно ще й тепер панує у сироватці, квасному молоці, квасній сметані, хлібному квасі-сірівцеві, квасній капусті. Овочеві кислоти, як яблучна, цитринова, із різних овочів, головню незрілих кислиць. Вживалася й оцтова кислота. І вже в 19. стол. і остаточно в 20 стол. український борщ здобув собі джерело здорової, нешкідливої овочевої кислоти в помідорах із далекої Америки.

Відгуком далекої сивої давнини є традиції запраляти борщ салом затовченим. Помимо сікачів, мо-

Молодим господиням

Із численних запитів знаємо, як дуже вони потребують куховарських порад. Давніш мати чи бабуня впроваджувала їх у тайну куховарення. Тепер цих вказівок їй здебільшого бракує. А все ж хочеться — окрім щоденних страв — зварити чи спекти щось святочного. А головне — „стародавнього“, як воно колись було в звичаю.

Тому й придалися б — окрім приписів — „мамині“ поради. Перегляньте їх, молоді господині! Дещо може й відоме вам та все ж одна чи друга дрібниця вам у дальшому придасться.

Печиво

Мука. На дріжджеве тісто мука мусить мати кімнатну температуру. Тут це нетрудно досягнути, бо в цілому мешканні однаково тепло. Перед печенням треба муку просіяти, щоб вона не була збита.

Дріжджі. Розпускаємо їх завжди в легко теплого молоці, додавши ложочку цукру, щоб скорше кишло.

Яйця лежать звичайно в ледниці. До печива вони теж повинні мати кімнатну температуру, тому треба їх заздалегідь вийняти, щоб загрились. Коли не раз забудемо, тоді допомагаємо собі, зануривши яйце коротко в гарячу воду.

До іншого роду печива годяться зимні яйця. Наприклад, шум із білків краще вбивається з зимних яєць, ніж із таких, що стояли в кімнаті.

Вбити добре шум із білків — це також уміння. Спочатку треба бити легко, щоб якнайбільше повітря

дерних машинок до мелення, „справжній“ борщ буде тільки тоді, коли його „затовкти“. Це походить ще з камяної доби, коли для розмякшення мяса товкли його каменем на камені. Традиція, щоб салотівка була з липового дерева, говорить про прабатьківщину борщу в Правобережній Україні, де були цілі липові ліси. Й нарешті сало мусить бути старе, що пригадує нам спосіб збереження його, коли воно аж згіркло.

Борщ є витвором тисячелітнього українського кулінарного мистецтва!
Гаврило Гордієнко

впровадити в білок, а при кінці приспішити биття, щоб шум стужавів.

Масло. Коли до печива входить топлене масло, тоді треба його уважно перетопити. На легкому вогні розпустити так, щоб шум, що витворюється, осів на споді. Вливаючи масло до тіста, вважати, щоб цей осад не ввійшов туди.

Наше обличчя

Кожна жінка мріє про свіжу, гладку шкіру обличчя. Мало хто зберігає до пізнього віку ніжну свіжість дитини. В кожній зявляються з часом певні проблеми, як суха шкіра, товста шкіра, поширені пори та угри, а навіть прищі.

Досліди ще не встановили точно, яка в тому причина. Але які б вони не були, всі згідні з тим, що їх погіршує в великій мірі нерациональний спосіб життя. Неправильна їжа, мало сну й відпочинку, брак фізичного руху, часті хвилювання й непевність — ось чинники, що сильно відбиваються на вигляді жінки.

Людське тіло регулює свою температуру самочинно. Коли потребує прохолоди, тоді шкіра стає волога або пітніє. Природна вологість шкіри також удержує її верхній шар (епідерміс) гнучким і не допускає до зморщок чи тріщин.

Тому, плакаючи шкіру обличчя, стараємось додати їй у додаток до природного товщу, що його виділює організм, також штучного мастила. Це ті всі олійки й креми, що звогочують шкіру й зменшують її природне виділювання. Вони також охороняють шкіру від шкідливого впливу ззовні.

Основною вимогою гарної гладкої шкіри — це її безумовна чистота. Вода є тут тільки допоміжним засобом. Потрібно доброго чистильного середника, але його треба достосувати до якості нашої шкіри й цілі, для якої його вживаємо. Порох, бруд, бактерії і косметики — це все шкідливе покриття, що лягає впродовж дня на наше обличчя. Влітку до цього приєднується ще ярке сонце, а взимі вітер і студінь. Коли додати до цього ще напруження і втому, то наша шкіра не може зарадити всім цим небезпекам, коли їй не допоможемо.
Є. Я.

НАШЕ ЖИТТЯ — СІЧЕНЬ, 1957

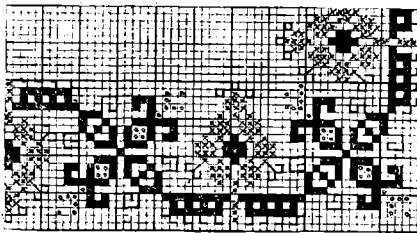
Українська вишивка

Вишивані скатерті

Різдвяний час пригадав нам, що в кожній хаті повинен бути вишиваний обрус. А він дійсно не вимагає такої великої праці, як здавалося б. Подаємо два зразки, що їх легко може виконати кожна жінка у вільних хвиликах.

1. Скатерть на середній стіл, прикрашена буковинською вишивкою. Вишивка уміщена довкруги краю скатерті у відступі 1 цаль (інч) від берега та у формі прямокутника по середині її. Краї скатерті викінчені обміткою у красках — чорній, червоній і жовтій на перемену. Серветки з того самого матеріялу, що й скатерть, викінчені довкруги обміткою, дрібношо, як при скатерті. На серветках можна примінити той самий взір в одному куті, або покласти кілька мотивів із нього.

2. Скатерть із того самого матеріялу. Довкруги викінчена рубцем і мережкою „прутиком“. Потім уміщується вздовж краю мотив вишивки у відповідних відступах, а між ними один або два дрібні мотиви, взяті з головного взору. По середині вміщуємо мотиви так, щоб вони припали на краю стола. Тут можна їх рідше розложити, але також симетрично. Серветки рівнож викінчені рубцем і „прутиком“. Вишити лиш на одному розі.

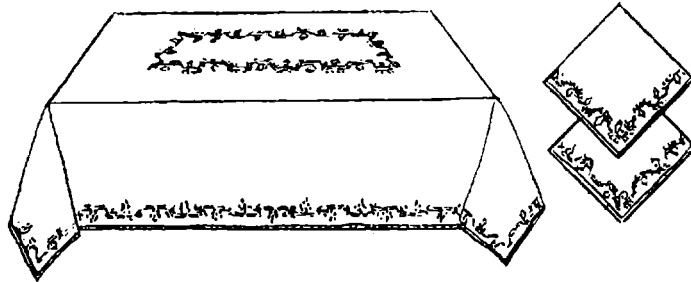

Буковинські взори

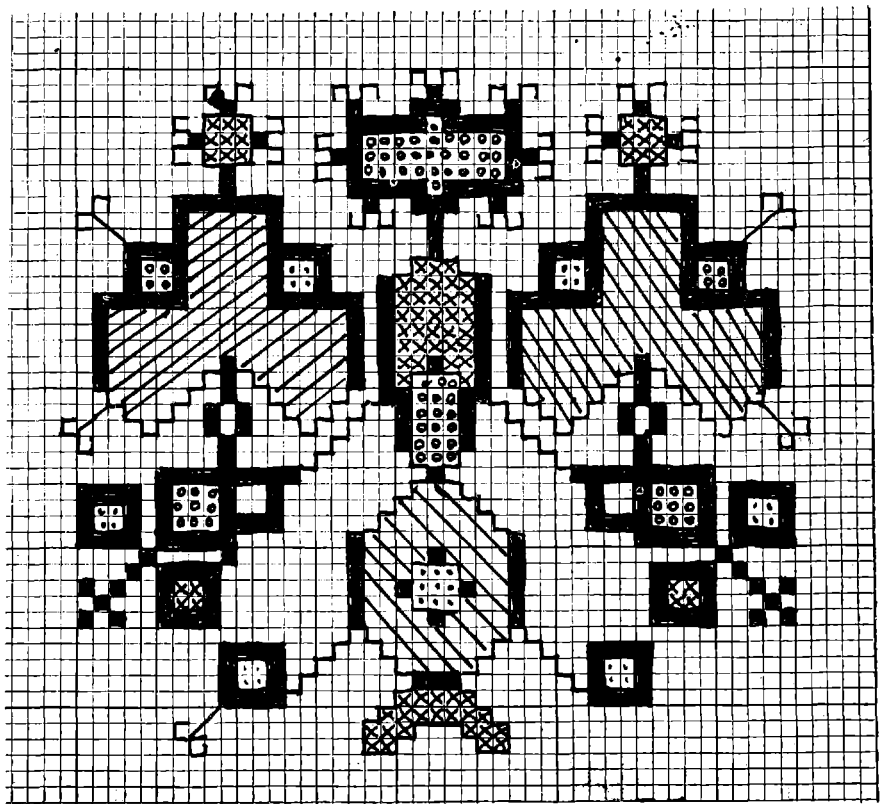
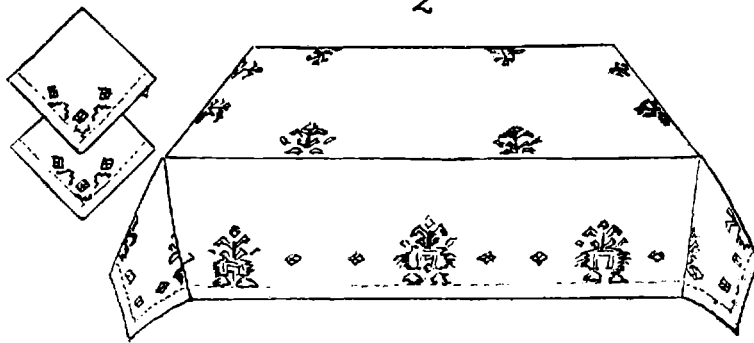
Ч. 1. Взір до скатерті ч. 1, виконаний хрестиками і півхрестиками. Краски: чорна \blacklozenge , червона \times \times (ч. 815), жовта \cdot (ч. 741).

Ч. 2. Взір до скатерті ч. 2, виконаний хрестиками і стебнівкою. Краски: чорна \blacklozenge , червона \times \times ч. 478, золотиста \circ \circ ч. 726, синя ч. 797, помідорова ч. 947.

1.

2.

Печений індик із начинкою

Потрібно:

- 1 індик
- 3—4 курячі печінки
- 2 ложки тертої булки
- 3 яйця
- 1 ложка масла (до начинки)
- 1 ложка масла (до індика)

Почистити індика й насолити. Відрізати шию так, щоб більше шкіри залишилось на підгорлі. В тій цілі зсунути шкіру якнайбільше вниз і викрутити саму кістку. Тепер приступити до начинки. Змолоти печінку, додати до неї 2 ложки тертої булки, соли й перцю. Окремо втерти жовтка з маслом, додати до них приправлену печінку, а на кінці шум із білків і все вимішати. Начинити тим індика (в середині й шию) і зашити білою ниткою. Помастити зверху маслом. Поставити в глибоку ринку, піділляти трошки води, прикрити і пекти спочатку на 400 ст. пів години. Потім знизити на 350 ст. Час від часу поливати індика підливою, а коли вода википить, підлити знов трохи. По двох годинах спробувати вилкою, чи м'ясо вже змякло. Коли так, тоді відкрити кришку і пекти без неї, щоб індик прирум'явився. Коли вилка легко входить, тоді готовий.

Роляда з риби

Потрібно:

- 1 щука (3—4 ф)
- 2 твердо зварені яйця
- 1 ложечка січеної зел. петрушки
- 3 мариновані огірочки
- закришка, як до росолу (петрушка, моква, салера, 2 цибулі, може бути й зелена фасолька)
- ½ склянки білого вина
- коріння (лавровий листок, англ. перець)
- 4 листки желатини
- 1 білок

Велику щуку перекроїти на половину вздовж хребта, виїняти всі ості. Одну половину положити на столі, натерти сіллю й перцем, посипати січеною петрушкою і дрібно посіченою цибулею. Зверху у-

ложити кружальця з твердо зварених яєць і пластинки з малих огірочків. Накрити це другою половиною риби, що ми її теж посолити. Завинути міцно в полотно і завязати, нехай так полежить годину. Тим часом приставити всі ості й голову, городину, як до росолу й коріння. Коли вже вивариться, процідити, вложити в той смак рибу, додавши білого вина і варити 25 хвилин. Зваривши, виїняти щуку і в полотні притиснути дошкою з тягарцями, аж вистигне. До ввареного смаку додати білок і кусник лушпини з яйця і раз заварити, щоб смак прочистився. Тоді розпустити желатину у зимній воді (горнятку вкладаємо коротко в гарячу воду) і влити її до смаку. Прохолоду рибу виїняти з полотна, покласти на полумисок і полляти процідженим смаком. Поставити в зимній, нехай застигне.

Олена Лукашевська
„Нова Хата“

ПЕЧИВО НА ЯЛИНКУ

Крихіткі зірки

Потрібно:

- ¼ горнятка масла
- 2 чубаті горнятка муки
- ½ горнятка цукру
- ¼ горнятка мелених м'игдалів
- 2 варені жовтка
- ½ цитрини (сок і шкірка)

Масло перетерти руками з мукою, додати варених і перетертих через сито жовтків, цукру, очищених і змелених м'игдалів, сок і шкірку з цитрини та добре вимісити. Розтачати грубо, як на вареники, вирізувати зірки, помастити яйцем і посипати січеними м'игдалами, що перемішані з кришталевим цукром. Пекти на середньому вогні на золотий кольор.

Євгенія Котис
„Нова Хата“

Тісточка зі сира

Потрібно:

- 1 ф сира
- 1 ф масла
- 1 ф муки

Замісити тісто як на вареники, вирізувати формочками тісточка. Мачати в білку і посипати звичайним цукром. Пекти в печі на 350 ступнів.

Можна вирізувати з того трикутнички і начинювати маком (утертим із цукром і запахом) або

горіховою масою і звивати як рогалики.

Горіхова маса: змолоти горіхи, додати цукру до смаку і трохи небитого білка.

Непечений торт

Потрібно:

- 1 ф горіхів (2 пачки)
- 1 горнятко цукру-мучки
- 1 ф тертої чекочади
- 10 варених жовтків
- 2 тортові андрути (wafers)

Потрібно на начинку:

- 1 ф мелених горіхів
- 1 ф цукру-мучки
- 1 чарка доброго руму
- 3 ложки сметанки

Жовтка перетерти через сито, вимішати з цукром, меленими горіхами й чекочадою і поділити на дві частини. Розвести рукою на круглий тортовий андрут.

Складники, приготовані на начинку, розтерти разом, розвести на першій половині і прикрити другою частиною. Можна накрити другим кружком або й ні.

Подала Олена Назар
Джерзі Сіті

ЗИМОВІ ОВОЧІ

Що овочі потрібні нам у щоденній їжі, не треба повторяти. А тепер, коли стараємось обнизити свою вагу, то щораз частіше входять вони у наш стравоспис, або й стають головним його складником.

Все ж таки ще не вживаємо його раціонально. Американські школи домашнього господарства раз-у-раз підкреслюють значення овочів і припоручають відповідні стравосписи. Тому, що овочі це найкраще джерело вітаміни С, все наново треба пригадувати його потребу для організму.

Найбільше треба їх споживати сирими. До цього надаються грейпфрути, помаранчі, банани, яблука, грушки. Подаємо їх найрадше у формі овочевих салаток. Американська кухня знає дуже рідноманітні і цьому завдячує головню велике зужиття овочів. Але й у нас овочеві салати увійшли у звичай і в книжці Н. Костецької „Овочі й городина“ є їх цілий ряд. Їх можна скорше зробити, як лакминку, вони легше стравні й не приспорюють ваги.

НАШЕ ЖИТТЯ — СІЧЕНЬ, 1957

НАШИМ ДІТЯТАМ

ПЕРШИЙ ЛИСТ

Дорогий, мій милий Брате!

Буду перший лист писати не до Олі, не до Ксеньки, а до Тебе, мій рідненький. В Рідній Школі щосуботи досить мала я роботи, та уже писати вмію. Ось пишу листа й радію. І пишу сама таки, хоч бувають помилки.

Часом ще виводять ручки, замість буков, закарлючки. „Ж“ лабате, мов павук, з-під моїх виходить рук. Розламалось „Х“ надвое, на лінійці не устоїть. „Л“ горбатий має ніс, „О“ неначе мяч, що гріс, „Р“ і „З“ хвости згубили. Згорбилось „Б“ без сили. „К“ грубезне, мов дрючок, „Ц“ зламало

свій тачок, „Т“ чотири має ніжки, „Г“ подібне до панчішки. „Н“ виходить без щабля, „І“ — гармата, що стріля. Крапка, мов гарбуз, здорова, кома більша, як підкова. Букви без краси, без слави, потребують всі **направи**.

Ти, мій Братіку, не смійся — краще я навчусь, не бійся! В мене добра голова! Як повчуть ще з місяць-два, поладнаю букви всі: „Н“ і „Ж“, і „О“ та й „І“. Глянеш — з дива скажеш: „Ов!“

А тепер бувай здоров! Цей листок Тобі від Олі — перша кляса в Рідній Школі.

Р. З.

З И М А

Мерзнуть руки, мерзнуть ноги,
Заквітчав мороз шибки,
Замело усі дороги,
Всі стежки.

Поховалися пташинки,
Тихо-тихо у дворі,
Лиш білесенькі сніжинки
Все кружляють угорі...

Ми ось вийдем, — буде смішно,
Будем бігати по сніжку
І поставим бабу сніжку
У садку.

Діма

ГОСТІ ЙДУТЬ!

Діти, діти! Гості йдуть,
Втіху-радість нам несуть!

Перший гість, Різдво, як все,
Нам ялиночку несе,
Разом з нами до ладу
Заспіває коляду.

Другий гість — то Новий Рік,
Заворожить довгий вік,
Щастям враз засіє нас,
Обіцяє добрий час.

Щедрий Вечір — третій гість,
Колача із нами зїсть,
В річці воду посвятить,
Дітвору розвеселить.

Діти, гості на поріг!
В них гостинців повний міх!

Роляник

ЯЛИНКА

ДІТИ:

Ялиночко розкішна,
Царівно лісова!
Скажи нам, люба, втішна,
Як ти нас прийшла?

ЯЛИНКА:

Росла я в темнім лісі,
Ніхто там не бував,
Пісень співав лиш вітер,
Галузками гойдав.
Сніжинки білі взимку
Виводячи танки,
Шукали відпочинку
Й сідали на гілки.
І раз якось уранці
Приходить до нас хтось
В червонім хутрі, в шапці,
І був це — Дід-Мороз.
Він весело всміхнувся
І, спершись на ціпок,
До нас усіх звернувся,
Мов батько до діток:

ДІД-МОРОЗ:

„Ялиночки, ялинки,
Зелені та стрункі,
Зберіть свої сніжинки
І всі до мене! Всі!
Обсиплю вас зірками
І безліччю прикрас,
З малими діточками
Я познайомлю вас.
Блискучими вогнями
Засяєте для них,
Наставлю під гілками
Дарунків дорогих!

ЯЛИНКА:

О! Як ми всі зраділи!
До діток? Везіть нас!
В санки до Діда сіла
І ось я тут, у вас.

Ялиночка скінчила.

ДІТИ:

Ставаймо ж у кружок
І пісню заспіваймо
Ялиніці від діток.

М. Стратієнко

Ялинка для звіряток

Це було взимку. На дворі було холодно, але в пивниці, де зберігалася городина, було тепло й затишно. В одному кутку лежала морква, в другому буряки, до стелі, підв'язана до бантин, висіла кучерява капуста, а на полицях красувались яблука та грушки.

— Як тут сумно й темно, — шепотіли морквинки.

— А я зовсім не люблю висіти вниз головою, — бурчала капуста.

— Хи-хи-хи! — реготались бурячки. — Ви, тіточко, не любите висіти, а ми б дуже цього хотіли, бо лежати тут небезпечно. Як придуть миші або щурі, то можуть нас погризти...

— Ні, як ви не кажіть, а в садку таки було багато приємніше висіти на дереві, — обізвалось червонобоке яблучко і ще щось хотіло сказати, як раптом двері до пивниці відчинились і сліпуче світло широким пасмом увірвалось в темряву. Всі мешканці пивниці затихли, бо ввійшла жінка з кошиком, а з нею вбігло двоє дітей.

— Мамо, дайте нам трохи городини, — просив хлопчик.

— А я хочу кілька яблук та грушок і не забудьте дати мені торбинку з горішками для білочок, — додала й своє до прохання хлопчика маленька русява дівчинка.

— Що ж то буде, куди це нас знову заберуть, — думали всі очі.

І справді, мама набрала для дітей повний кошик овочів, винесла з пивниці та поклала його на саночки, що вже були приготовані до подорожі. Крім того дала дітям ще повну торбинку горішків та цілий жмут кольорових стрічок. Діти були дуже задоволені. Швидко впряглися в саночки та й попрямували до лісу, що був зовсім недалеко. Вже вечоріло, на небі засвітилися зірки. Сніжок рипів під ногами. Всім овочам, що попали до кошика, дуже хотілося знати, що буде з ними далі.

— Тарасику, давай швидше будемо йти, щоб встигнути вбрати ялинку для звіряток ще сьогодні. Дідусь казав, що перед Різдрвом уночі всі тварини збираються в лісі й святкують теж. Він уже відніс на галяву, де ялинка росте, сіна

для серни, — казала дівчинка до хлопця.

Незабаром діти вже були в ліску. Ось і галява, а на ній гарна, зелена ялинка. Місяць заливав галяву своїм срібним світлом. Було ясно, як у день.

— Чи ви чули? — шепотіла морквинка до капусти. — Я вже знаю, що то буде: це діти влаштувуть ялинку для звіряток. Як тут гарно в лісі! І я теж буду висіти так, як і ви!

— І ми теж, і ми теж! — задирасто підтакували бурячки.

Весело й гарно було тоді всім: і звіряткам, і овочам, і городині, що попали до лісу на Різдвяне Свято

Хтось потихеньку свиснув. Це був горішок.

— Еге, то це я знову потрапив до лісу, та ще на Велике Свято. Ми ж будемо тут розважати всіх звіряток, — звернувся горішок до овочів.

А тим часом діти взялися до роботи. Виймали овочі, горішки й городину та прив'язували їх кольоровими стрічками до густих, зелених гілочок ялинки. Наприкінці Тарасик вийняв з кишені срібний дзвоник та задзвонив, а потім вискочив на пенёк коло ялинки та голосно гукнув:

— Гей, звірятка, приходьте сюди сьогодні вночі. Тут і для вас є гарна ялинка. Веселих свят вам бажаємо!

Швидко зіскочив хлопчик із пенька, взялися діти за руки та й поспішили зі своїми саночками назад до села. Вони вже й не бачили й не чули, як із лісової хащі на галявину почали виходити всі мешканці лісу.

— Дивіться, дивіться, — пищав горішок, — он білочка, а он зайчик!..

А там, бачите, за тим дубком серна стоїть! — раділа морквинка.

— Чуєте, чуєте? Хто ж то співає? — питалась капуста.

— Це янголи, мабуть, — несміло обізвалось яблучко.

Але воно помилилось, бо то діти, вертаючись додому, почали співати свою улюблену коляду:

Во Вифлеємі стала новина,

Пречиста Діва Сина вродила...

Як срібні дзвіночки в даліні завмирили дитячі голоски.

**Зглянь оком щирим, о Божий Сину,
На нашу землю, на Україну...**

— Ось, бачите, як тут чудово й гарно цієї ночі! — промовив бурячок.

Місяць вище піднявся над лісом і в його сяйві ще кращими виглядали яблучка, горішки, морквинка, бурячки. Коли вони подивилися в долину, то побачили, що всі звірі вже зібралися навколо ялинки. Тут був і ведмедик-Михайлик, і білочка-Чок, і маленька чорноока Серна і зайчик-Лакомчик. Наймоторніша й найвеселіша було білочка.

Вона вибралась на самий вершечок ялинки та звідти перша почала вітати звіряток із Великим Святом і запросила всіх до веселого танку навкруги ялинки.

Весело й гарно було тоді всім: і звіряткам і овочам і городині, що попали до лісу на Різдвяне Свято.

А діти в той час уже повернулися додому, повечеряли та полягали спати. Але перед сном довго ще згадували про ялинку, яку вони влаштували для звірят.

Ніна Наркевич

НА НОВИЙ РІК

Сійся, родися жито, пшениця

Всяка пашниця —

На щастя, на здоров'я,

На Новий Рік,

Щоб краще вродило, як торік:

Коноплі під стелю, а льон по

коліна;

Щоб у вас голівонька не боліла!..

Будьте здорові, з Новим Роком,

З Василем!

Ці слова промовляють малі хлопчачки в Україні, на Новий Рік, рано-вранці обходячи хати господарів. При цих словах вони посипають зерном хату хазяїна.

Незабаром збереться за святочним столом вся наша громада. Із щирих сердець попливе до Всевишнього наша коляда. Та ще вдячніше й палкіше лунатиме вона цього року. Бо серця наші б'ються тривожно на згадку про рідний край та всю надію покладають на поміч Божу. Нехай у цьому святкуванні не бракне ніоднієї членки СЧА! Всі Відділи повинні зійтись у цьому єднанні і відчуті, що ми одна велика сім'я не тільки у своїй країні поселення, а з тими, розкиненими по всьому світі, а й з тими, що із зброєю в руках виборюють Україні свободу, або святкують нишком у далеких лагерьх півночі.

**

Дня 26. і 27. січня відбудеться у Філадельфії РІЧНИЙ ЗІЗД ГОЛ. УПРАВИ. Прохаємо членок Гол. Управи підготувати свої звіти. Точну програму річних зборів одержуть незабаром. Зізд стане підсумком нашої праці за півтори року і розгляне найважливіші наші проблеми.

**

Комісія ФОНДУ ПЯТСОТ звернулася до Окр. Рад із проханням — скликати ЗІЗД ГОЛОВ ВІДДІЛІВ у кожній окрузі. Такий зізд відбувся у Філадельфії дня 9. грудня, у дальшому слід перевести такі зізди і в Інших наших центрах.

**

Чи памятаєте почесний ЗАКЛИК ОКР. РАДИ У ДІТРОЙТІ? На память і в ім'я 500 погибших — придбати 500 нових членок до Відділів округи. Деякі округи вже почали працю в тому напрямку. Найкраще було б обговорити це на Зізді голів Відділів. Тому радимо скликати його якнайскорше.

**

Працю ФОНДУ ПЯТСОТ у Відділах будуть переводити РЕФЕРЕНТКИ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ. Тому треба подбати, щоб у кожному Відділі її вибрано. Також інші референтки — організаційна (ці завдання може перебрати також містоголова), культ. освітня, виховна і пресова повинні знайтись у кожному Відділі СЧА.

**

Прохаємо надсилати ЗВІДОМЛЕННЯ З РІЧНИХ ЗБОРІВ яко мога скоро, щоб вони не появлялись із опізненням. При цьому треба завжди перевірити, чи Відділ зложив цього року даток на пресовий фонд. Журнал є трибуною організації й повинен знайти піддержку в Відділах, якої для свого існування й розвитку потребує.

**

На річних зборах треба перевірити, чи всі членки передплатили журнал та заповісти ПІДВИШКУ ПЕРЕДПЛАТИ для членок із 2.50 дол. на 3 дол. річно. Кошти видання журналу збільшились і через те вже не можливо нам продовжувати знижену передплату.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА		
від 19. листопада до 19. грудня 1956		
Річна вкладка й Організаційний фонд:		
Від. 7 Акрон	20.00	5.00
42 Філадельфія	20.00	5.00
47 Рочестер	20.00	5.00
52 Філадельфія	20.00	5.00

Фонд Централі СЧА:		
Від. 2 Честер	65.00	
7 Акрон	26.00	
8 Бронкс	37.00	
10 Філадельфія	38.00	
23 Дітройт	20.00	
27 Питсбург	26.00	
34 Коговс	20.00	
42 Філадельфія	43.00	
47 Рочестер	75.00	

Фонд Резервовий:

Від. 2 Честер	10.00
7 Акрон	10.00
8 Бронкс	10.00
10 Філадельфія	10.00
18 Джемейка	10.00
31 Дітройт	10.00
47 Рочестер	10.00

На Дім СЧА:

Від. 31 Дітройт	15.00
40 Аллентавн	41.00
„ 50 Бетлегем	10.00
Олена Маруненко, Бетлегем	10.00

Вкладка до СФУЖО:

Від. 2 Честер	9.75
7 Акрон	5.00
10 Філадельфія	5.70
18 Джемейка	2.85
23 Дітройт	3.15
34 Коговс	3.00
42 Філадельфія	6.45
47 Рочестер	11.25

Фонд Конвенційний:

Від. 7 Акрон	5.00
31 Дітройт	5.00
42 Філадельфія	5.00
47 Рочестер	5.00

Фонд „Мати й Дитина“:

Від. 11 Трентон	25.00
19 Амстердам	60.00
33 Клівленд	121.00
47 Рочестер	62.00
63 Дітройт	11.00
64 Нью Йорк	130.00
„ 66 Нью Гейвен	44.00
Українська Жіноча Громада, Асторія	10.00
Стеф. Лісікевич, Дітройт	5.00
Др. Софія Парфанович	5.00
Лідія Придаткевич, Мерей	3.00

Пресовий Фонд „Н. Ж.“:

Від. 7 Акрон	5.00
10 Філадельфія	20.00
„ 22 Шикаго	5.00
„ 33 Клівленд	10.00
„ 42 Філадельфія (зб.)	21.75
„ 47 Рочестер	25.00
„ 59 Балтимор	5.00
Марія В. Бек, Дітройт	10.00
Пелагія Дерех, Форест Гилс	10.00
Марійська Дружина Пань, Едмонтон	5.00
Уляна Терлецька, Шикаго	3.00
Юлія Кучер, Питсбург	2.50
Анна Михайлова, Перт Амбой	2.00
Е. Ціськова, Нью Йорк	2.00
Н. Савченко, Стетен Айленд	2.00
Наталя Біло, Дітройт	2.00
Осипа Ракоча, Філадельфія	1.00
Ольга Баранник, Велзлей	1.00

Обідка організаційної референтки

Безпосередньо по Окр. Зіздах організаційна референтка п-ні Марія Біляк почала обідку по Відділах СУА. У першу чергу відвідала ті Відділи, що запросили її з доповіддю, щоб послухати напрямних Централі.

Дня 7. листопада відвідала **28 Відділ у Ньюарку**. Прибуло около 30 членок. Цей великий Відділ виказує розгалужену працю. Його очолює довголітня голова й заслужена громадська діячка Ньюарку п-ні Настюк. Зокрема добре там поставлена суспільна опіка. Станиця „Мати й Дитина“ зорганізувала збірщиці, що живуть у різних частинах міста і мають перегляд усіх потреб і нещасливих випадків у своїй громаді. Відділ має свою власну домівку в Нар. Домі і в ній оснував бібліотеку для членок. У Відділі гуртуються разом давні й новоприбулі та працюють уже кілька літ у найбільшій згоді.

Дня 18. листопада орг. референтка відвідала **13 Відділ у Честері**. Прибуло 27 членок, а між ними навіть кілька молодих дівчат, що не є ще членками. Відділ складається з новоприбулих членок і

його очолює п-ні Збир, дружина пароха. Відділ виказує деякі організаційні почини, як „мерчендайз клуб“, себто замовлювання різних товарів для членок, з чого зиск припадає Відділові. Членки боліють відсутністю школи українознавства і хотіли б причинитись до її заснування.

Дня 29. листопада п-ні Біляк відвідала **20. Відділ у Філадельфії**. Зійшлося більше число членок, як звичайно, і з увагою вислухали доповіді. Відділ очолює п-ні Новаківська, основниця і вчителька шоферської школи. Членки в більшості новоприбулі. Відділ лочав розвивати свою суспільну опіку й недавно тому уфундував патронат для навчальної станиці в Німеччині. В цьому Відділі Виховна Комісія СФУЖО перевела обслідування про працюючу матір, що її вимагає Світовий Рух Матерей.

Дня 2. грудня орг. референтка відвідала **11 Відділ у Трентоні**. Прибуло 26 осіб, майже всі членки Відділу. Відділ складається з новоприбулих. Збори пройшли оживлено. На чолі Відділу стоїть п-ні Людмила Сердюк, відома зі своєї довголітньої праці на українській сцені. Відділ виказує різні містецькі почини, як жіночий квартал і аматорський гурток. Може й завдяки тому у Відділі дружна товариська атмосфера, що влегшує працю.

Дня 9. грудня п-ні Біляк прибула на сходина **2 Відділу у Честері**. Цей великий Відділ очолює п-ні Пецюх, членка Гол. Управи СУА. Прибуло около 30 осіб. Відділ має власну гарно прибрану домівку в Нар. Домі. У членок слідне почуття громадської дисципліни, яке є прикметою всіх давніх членок СУА. На закінченні наради висловила п-ні Заяць, яка тільки що прибула з Європи. Вона висказала подяку Гол. Управі й 64 Відділові в Нью Йорку за опіку над навчальною станицею в Людвігсфельді. Це діло сестриної любови є великою заслугою Союзу Українок Америки перед українським народом.

З радісним враженням організаційна референтка звітувала про свою поїзду на засіданні Головної Управи. Всюди йде вперта, муравлина праця, всюди діє енергія й запал української жінки. Ніхто тим не хвалиться, а подекуди членки навіть недоцінюють ваги зробленого. Але хоч усюди нарікають на байдужність, проте праця йде і розростається. Це найкращий доказ, що українська жінка не занедбує громадських справ. Навпаки, розробляє нові почини і вміє достосувати їх до тутешнього ґрунту.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Зїзд голов Відділів

На прохання Комісії Фонду Пятсот дня 9. грудня Окр. Рада скликала зїзд голов округи. Прибули голови або їх заступниці з таких Відділів: 10 — п-ні Лопатинська, 11 — п-ні Бованко, 13 — п-ні Сеґен, 41 — п-ні Стрижак, 42 — лп. Мищишин і Волянська, 46 — п-ні Терлецька, 48 — п-ні Бабяк, 50 — п-ні Маруененко.

Зібрання відкрила голова Окр. Ради п-ні Анна Сивуляк і передала слово голові Комісії Фонду Пятсот п-ні Стефанії Пушкар. Доповідниця зясувала теперішню політичну ситуацію в світі й пригадала потребу зорганізувати жіночі сили. Українське жіноцтво повинно бути готове для вирішної хвилини. Та чекаючи її воно не повинно сидіти безчинно. Вже тепер дійсність вимагає від нього участі в різних акціях підготовки. Для тієї цілі треба створити фонд, що його зведем **Фондом Пятсот**. У тій справі вже пішов обіжник до Відділів СУА. Але тепер скликано зїзд голов на те, щоб обговорити форму праці.

Доповідниця перейшла подрібно всі можливості, що їх висуває Комісія **Фонду Пятсот**. Над цим розгорілась оживлена дискусія. Всі погодились у тому, що притягання жінок у члени організації трудне, коли немає конкретних завдань. Жіноцтво любить виразну ціль і кожна акція здобуде нових членок. Як приклад подала п-ні Бабяк працю Союзу Українок Америки під час війни. Тоді членки СУА включились у завдання Американського Червоного Хреста і в великій мірі причинились збірками й пра-

А. Білик, Монреал	1.00
А. Івах, І. Виллстон	1.00
Ольга Бендюк, Балтимор	1.00
Марія Гарасимчук, Нью Йорк	1.00

Фонд 500 СУА:

Жекилія Гардецька, Филад.	5.00
Олена Чехівська, Филад.	5.00

На Памятник бл. п. Олени Кисілевської:

Обеднання Українських Жінок, Англія	55.00
Марійська Дружина Пань, Едмонтон	25.00
Від. 33 СУА, Клівленд	10.00
Від. 10 СУА, Філадельфія	5.00
Олена Маруененко, Бетлегем	10.00

105.00

Попередньо проголошено 579.79

Разом 684.79

З подякою,

Антоніна Кульчицька, фін. секр.
Анна Сивуляк, касієр

цею до його завдань. П-ні Сивуляк пригадала, що Ам. Червоний Хрест радо повчить і допоможе нам, коли б ми предложили йому програму праці. Голова Комісії Фонду Пятсот обіцяла поробити відповідні заходи в Американському Червоному Хресті.

Представниці Відділів пропонували різні можливості праці і зголошували те, що вже зроблено (пп. Петровська, Сеґен, Терлецька, Маруненко). П-ні Сивуляк звернула увагу на те, що в Відділах кличі комісії Фонду Пятсот повинна переводити референтка суспільної опіки. Тому кожен Відділ повинен вибрати на найближчих річних зборах таку референтку. А референтка повинна підібрати собі співробітниць для такої праці.

Обговоривши все потрібне, п-ні Пушкар подякувала присутнім за цінні пропозиції, а голова Окр. Ради п-ні Сивуляк замкнула нараду.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Ялинка Окружної Ради

На закінчення успішної праці першого року, Окружна Рада зайнялась урядженням ялинки в Еддисон Ко. Ця компанія запрошує щороку всі національні групи, щоб прибрали ялинку згідно із своєю традицією. Всі ці ялинки виставлені у великій галі будинку компанії і щодня відвідують їх сотні людей.

Прибранням нашої ялинки зайнялась членка молодечого Відділу п-ні Стефанія Овчарчин. Слід зазначити, що ця талановита молода жінка з дитинства виросла в любові й пошані до наших звичаїв. Її мати п-ні Анна Брудна належить до основниць 36 Відділу США і була кілька разів його головою. Три її дочки є активними членками США.

Прибираючи ялинку, п-ні Овчарчин була одягнена в українське народне вбрання, згідно з вимогами компанії. І стрій, і гарні прикраси на ялинку, що в більшості були зроблені з соломи, стали темою численних запитів і інформацій про Україну. Під ялинкою зложено дарунки для дітей-сиріт, яким доручають їх на Різдво. Добре було б, щоб цей гарний звичай перейняли й ми від американ-

ців, бо чимало є тут наших сиріт, про яких так мало памятається.

Д. Б.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Дитяча костюмова забава 10 Відділу

Дня 18. листопада о год. 3-ій по полудні заповнили діти своїм гамором залю. На вступі чекала їх несподіванка, бо кожна дитина діставала паперовий капелюшок і бальоник. Програма почалась показом костюмів, що перемашерували через залю. Було їх багато — квіти, тварини, дружинники, мавки, паяци. Потім був запланований хорівід із бальониками, щоб також ті діти, що не мали костюмів, могли виступити. Але діти так завзято танцювали, що жаль було їм переривати забаву. До танку грала їм п-ні Ірина Чумова, добираючи весь час відповідні танкові мелодії. Врешті, коли діти вже натанцювались досхочу, виведено ще одну точку. Танкова школа Ірини Голубовської показала японський танок, що його відтанцювали вміло Оля Матла й Арета Гайдучок.

Забавою дітей кермували пп. Лопатинська, Коморовська і Гайдучок. Про буфет подбали пп. Петровська, Луцька, Матлова, Костюк, Дяків, Луців, Боднар, Мельничук, Адриянович, Януш. Імпреза була вдала й Відділ постановив частіш її переводити. Бо й хто повинен дбати про розвагу дітвори, як не їхні матері й бабуні, згуртовані у Відділах США? **Присутня**

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Андріївський вечір

Щоб плекати товариське життя у громаді і впровадити молодь у наші традиції, управа 11 Відділу влаштувала дня 15. грудня цей вечір. Його відкрив короткий реферат голови Відділу п-ні Людмилі Сердюк. У своєму вступному слові вона зясувала значення звичаїв під день св. Андрія. Вони перейшли до нас із сизої давнини і коріняться у прадавньому хліборобському побуті нашої країни. Тому ми повинні їх зберігати, хоч нераз у міському побуті їх трудно перевести. Та це наша старовина, яку ми цінимо й шануємо. Другою точкою програми був скеч В. Софронева

„Таємниця студентської кімнати“. Ролі виконали талановито панючки Валя Рудь і Мирослава Глушко та пан Орест Сенник. Скеч, що пройшов під режисурою п-ні Сердюк, впровадив публіку в добрий настрій. Потім гості гуторили при склянці чаю, а молодь ворожила. Виливали віск, вгадували, що під тарілкою. Але найбільше радості принесла „калита“ (підвішений колач) і хід до дверей. У приймній забаві закінчився вечір. Буфет зложили членки Відділу США.

Присутня

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Чайний Вечір 16 Відділу

Дня 21. жовтня Відділ перевів чайний вечір, щоб оживити товариське життя у громаді. Програма складалася з трьох частин — концертної, гостинної і танків.

На початку вечора голова Відділу, п-ні К. Гуцал, що була рівночасно заповідачем, привітала гостей коротким вступним словом та впровадила їх дотепами у веселий настрій. Програму творили виступи п. О. Бринь (сольоспів), М. Прятки (танець-чумак), пп. О. Бринь і О. Костюк (читання гуморесок), п. М. Борецької (сольоспів) та пп. М. Березюк і К. Павлишин (дуєт). На закінчення молоденька танечниця Уляна Крамарчук відтанцювала вальс.

Потім голова запросила гостей до буфету, а оркестра під управою проф. Ставничого продовжувала концерт народних пісень. Союзянки вгощали присутніх чаєм та смачним печивом.

По прийнятті та милій гутірці почались танці, до яких пригравала оркестра. Молодь і старші пустились у танок і мило провели вечір.

На цьому місці складаємо ширю подяку виконавцям програми, проф. Ставничому за опрацювання музичного репертуару а п-ні Прощай за переведення фантової льотерії та всім, що допомогли при влаштуванні цього вечора. **В. Гр.**

„Україна, земля моїх батьків“

Під такою назвою гурток „Рідна Школа“ при церкві св. Юрія в Міннеаполісі влаштував літературний вечір у вересні 1956. Хоч це не є імпреза нашого Відділу, про-

те душею й ініціаторами цього вечора були українські жінки, що стараються вщепити молоді любові й пошану до рідного народу.

Не беруся оцінювати мистецької вартості програми, хоч вона була на належному мистецькому рівні. Мені хочеться зупинитись передусім на змісті. Реферат п-ні Ярмоленко мав за ціль познакомити дітей із географією України. Доповідниця переплела його деклямаціями, танками і співом для характеристики кожної частини землі, почавши від Закарпаття аж до Кубані. Виступали гуцульські дівчатка, степові чумаки, херсонці з „Катериною“, був і поліщук, що „так дуже любить свою землю поліську“. Показом ноші кермувала п-ні О. Костюк, а танками п-ні Люба Перчишин. Програму закінчено сольо-співом п. О. Бринь „Свою Україну любить“.

Таку імпрезу могли б перевести Відділи СУА в різних місцевостях, бо в їхніх рядах є багато ентузіастів виховного діла. К. Гуцал

МАЯМІ, ФЛА.

Річні збори 17 Відділу СУА ім. О. Теліги

Дня 8. листопада 1956 зійшлися членки Відділу в залі Укр. Америк. Клубу. Голова Відділу п-ні Олімпія Подубинська відкрила збори та зарядила вибір президії. До переведення зборів вибрано почесну членку Союзу Українок Америки п-ню Стефанію Абрагамовську-Грицьку на голову, а п-ню Марію Венгльовську на секретарку.

Збори відкрито молитвою, що її провела найстарша членка Відділу п-ні Марія Юзюк. Потім голова зборів попрохала членок, що подорожували, розказати про свої враження. П-ні Ангела Рій зложила звіт про свій побут у Філадельфії та відвідини в Централі, п-ні Л. Візняк про свій побут у Шикаго, а пп. Ю. Маїк і С. Поло про гарні околиці північної Америки й Канади. Рівнож співачка п-ні Ольга Павлова оповіла про свої вакації в околицях Нью Йорку.

Слідували звіти управи. Голова п-ні Подубинська розказала про свою працю й подякувала членкам за піддержку. Так само містоголова п-ні Ю. Вишневська і касієрка п-ні Рій, а протокол через відсут-

ність рек. секретарки п-ні Ф. Зиблікевич прочитала п-ні Марія Венгльовська. Із звіту фін. секретарки п-ні М. Ждан присутні довідалися, що Відділ здобув завзято працюю 900 дол. за минулий рік. Опікунка хворих п-ні С. Поло відвідувала хворих членок і доручувала їм квіти від Відділу. Через відсутність голови комітету підприємств п-ні К. Годівської звіту не було, але присутні висловили їй признання. Вкінці промовляли членки контр. комісії пп. Анна Зепф, Л. Візняк і Ж. Івашко, які знайшли книжки в повному порядку, вважали, що управа працювала віддано й широко та поставили внесок на уділення абсолюторії.

Пристаплено до вибору нової управи. Розгорнулася дискусія, чи збори мають затвердити давній уряд (внесок п-ні Зепф), чи зарядити тайне голосування (внесок п-ні Вишневської). Врешті переведено тайне голосування, одначе вийшло, що членки бажають потвердити давній уряд. Голова зборів привітала нововибрану голову п-ню О. Подубинську, висказавши їй признання за культ-освітню діяльність. Тим висловила також думку членок, що вибрали її. — Далше до управи увійшли: п-ні Анна Дорош, містоголова; п-ні Марія Венгльовська, рек. секретарка; п-ні Анна Галушка, заступниця; п-ні Марія Ждан, фін. секретарка; п-ні Ангелина Рій, касієрка; п-ні Лукія Візняк, заступниця; пп. Люба Смалъ і Юлія Вишневська, опікунки хворих; п-на Варвара Блейк, голова комітету підприємств. До контр. комісії увійшли: пп. Анна Зепф, Юстина Маїк і Ева Бойчук.

Збори закінчено молитвою та відспіванням гимну СУА.

Марія Венгльовська, секр.

БРУКЛИН, Н. Й.

З діяльності 21 Відділу

Дня 18. березня Відділ улаштував для членок і гостей Запустний Вечір. Господинський комітет приготував у Нар. Домі смачну вечерю. По вечері одна з членок п-ні М. Стефанишин заспівала своїм милозвучним голосом кілька народних пісень. Потім відомий співак та диригент п. Л. Рейнарович відспівав вязанку жартівливих пі-

сень. Гості винагородили їх рясними оплесками, а управа широко подякувала їм. Відділ дуже гордий із того, що наша членка п-ні Стефанишин звеличує наші імпрези й ніколи не відмовляється від участі. Заохочені приміром наших співаків, гості стали співати та в мильй атмосфері закінчили останній день перед постом.

Перед літніми вакаціями влаштовано День Батька. Це свято вже стало традиційним у нашому Відділі. Тим разом управа приготувала батькам бруклінської громади мильу несподіванку, бо запросила оркестру, яка грала під час обіду, а потім заграла до танку. Присутні могли забавитись та дякували 21 Відділові СУА за влаштування милого вечора. Я. З.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Поминальне свято 42 Відділу

Дня 4. листопада вполудне відправлено в катедрі Богослужбу за здоров'я членок і панахиду за померлих членок Відділу. Членки явилися численно і приступили до св. Причастя. Потім усі разом пішли до Дому СУА, де чекали застелені столи до спільного обіду. Голова Відділу п-ні Анна Бойко провела молитву, привітала присутніх і передала провід гостини господарській референтці п-ні Софії Стрижак. Членки засіли до столів і спожили смачний обід, що його приготувала господарська секція Відділу. Повім п-ні Стрижак стала покликати до слова. Наперед голова п-ні Бойко прочитала список померлих членок та прохала згадати їх у своїх молитвах. Промовила п-ні Марія Біляк, згадуючи тих померлих, що полишили таку добру пам'ять по собі. Далше п-ні Олена Лотоцька, голова Централі, розказала про початки своєї праці в Америці, що пробігала наперед у парохії, а потім у жіночій та громадських організаціях. П-ні Ірина Павликовська порівняла працю жінок в організації до мурашок, що дрібним зусиллям виконують велику роботу. Промовляли ще пп. Мишишин, Гардецька, Пашук, Колтунюк, Волянська, Пак, Малиновська і Марків. П-ні Зеновія Левицька пригадала тих 500, що недавно загинули і тих, що کارаються в лагерах. Це дало почин

до збірки, яку переведено на місці з вислідом 28.50 дол. Це була перша пожертва на Фонд Пятсот, що тоді тільки творився. Подякувавши присутнім, голова п-ні Бойко закрила свято. Членки рішили влаштувати його щороку, щоб віддати почесність померлим та зустрітись у дружньому гурті.

Річні збори 42 Відділу

Дня 2. грудня зійшлося членство в Домі СУА. Збори відкрила голова Відділу п-ні Анна Бойко. Полагодивши біжучі справи Відділу, приступлено до переведення річних зборів. До президії вибрано п-ні Анну Сивуляк, як голову, а п-ні Зиновію Левицьку, як секретарку.

Слідували звіти управи. П-ні Бойко вичислила імпрези Відділу впродовж 1956 р., як Свят-Вечір, Свячене, поминальне свято та два рази бінго. В усьому брала чинну участь, коли тільки обставини дозволяли. Містоголова п-ні Пашук виручала голову, коли цього треба було, секретарка п-ні Волянська вела протоколи й заступала часом господиню. Касієрка п-ні Мицишин провадила опіку над грішми Відділу. Доглядачки хворих — пп. Малиновська і Марич відвідували тих, що були у шпиталях, а делегатки до Окр. Ради пп. Марків і Гардецька розказали про працю Окр. Ради. Іменем контрольної комісії п-ні Демяник відчитала звіт про приходи й розходи Відділу і поставила внесок уділити абсолюторію, що й збори зробили. Як додаток до звіту управи, голова Централі п-ні О. Лотоцька прочитала звіт про пожертв на Дім СУА, в яких 42 Відділ держить перше місце. При цій нагоді піднесла пропозицію, щоб голову Відділу п-ню Бойко йменувати почесною головою. Збори прийняли цю пропозицію оплесками. П-ні Анна Бойко широко відома діячка на терені Філадельфії була співосновницею 42 Відділу, впродовж 12 літ була його головою і тепер, коли Відділ має святкувати своє 25-ліття, знаходить признання й подяку від його членок.

Слідували вибори нової управи. Головою обрано п-ню Марію Пашук, а містоголовами пп. Анну Мицишин і Ірину Волянську. Дальші членки управи: п-ні Зинові

На міжнародньому фестивалі у Балтиморі, Мд., станок 59 Відділу СУА здобув першу нагороду.

вія Левицька, секретарка, п-ні Анна Качмарчик, заступниця, п-ні Пелагія Малиновська, касієрка, п-ні Євгенія Задорожна, суспільна опіка, пп. Параска Марич і Софія Миць — доглядачки хворих, пп. Є. Задорожна і К. Гардецька делегатки до Окр. Ради. До контр. комісії увійшли пп. Марія Демяник, Параска Марич і Софія Василенко. Товариською гутіркою і перекускою закінчились річні збори.

БАЛТИМОР, МД.

Міжнародній фестивал

Дня 2. вересня 1956 відбувся тут міжнародній фестивал. Національні групи, що брали участь у фестивалі, мали завдання презентувати мистецьку виставку, виступ на сцені й кухню. Улаштуванням виставки й кухні зайнявся 59 Відділ СУА.

У просторій галі виставового будинку національні групи влаштували свої виставки, але найбільше звертав на себе увагу український кіоск, де пишлася наша українська „хатка, наче в віночку“ прекрасних, ручно роблених, білих, рожевих і червоних мальв, що робили враження живих квітів. За вікнами, прибраними вишиваними завісками, стояли вазонки з квітами. Цілість замикав біленький плотик, навіть із „перелазом“.

На столах були розложені гарні вишивки, кераміка, різьблені касетки, прекрасні писанки і ляльки, а також багато книжок англ. мовою. Молоді дівчата, убрані в сти-

ліві строї, мали велику працю, даючи пояснення на численні запити відвідувачів, що масово напливали до кіоску.

Неменший успіх мала кухня, де був український борщ, голубці, вареники, українська ковбаса з капустою, торти й інші страви.

Український кіоск дістав першу нагороду. Завдячуємо це не тільки Відділові і членкам СУА, а також і нечленкам, котрі радо прийшли з поміччю.

Українська виставка багато причинилася до поширення доброго імени українського суспільства, про що свідчать численні гратуляції, які склали чужинці для СУА, та відгомін в американській пресі.

Членка

ПОДЯКА

Зворушена увагою моїх співробітниць, що піддержували мене під час моєї недуги, складаю ширю подяку п-ні А. Хариш, голові Окр. Ради в Шикаго за відвідини та квіти, п-ні Н. Каменецькій, голові Ред. Колегії 22 Відділу за побажання, п-ні О. Крихтяк, референтці сусп. опіки того ж Відділу за відвідини та „осолодження“ (дослівне) прикрих хвилин. Дякую всім тим Союзянкам, друзям і знайомим, що під час недуги не забували про мене.

Рівночасно складаю 3• дол. на пресовий фонд „Н. Ж.“.

Уляна Терлецька
22 Відділ СУА

Її Нью Йорк

I.

Чорний, припорошений тунель вглитує змійку клекітливих вагонів і раптом уся їх середина стає подвійною. Люди з втомленими, байдужими, чи веселими лицами, люди, що читають газети, книжки, говорять із собою, або бачать щось, чого нема перед ними, відбиваються у шибках ураз із мапою напрямків підземки та різними реклями, що прикрашують її стіни. Вагони хитаються на боки, немов підпита людина, колеса стукотять, скрегочучи на поворотах, на переді першого вагону невтомно гуде мотор. На зупинках мигають білі кахлі, низькі, прикопчені стелі і цілі ряди великих, різнобарвних афішів, лозунгів, вийнятків зо Святого Письма. Висять вони у прекрасній згоді поруч себе, хоч часто не признають, або поборюють себе. Пересуваються людські постаті, їх білі, чи кольорові лица, різнобарвний одяг. Хвиля людей виходить, інша заповнює вагони і знову темнота за шибками, що відбивають їх середину.

Христя дивиться спершу на себе; ясне, пухнате, впорядковане волосся, чорні очі з довгими віями, трохи кирпатий носик і малі губи, що їм помадка надала відмінний від природнього рисуюк. У неї блакитна сукня з білим комірчиком, білі рукавички і того ж кольору торбочка. Провіривши себе докладно, починає приглядатись своїм сусідам. Четверо молодих японців сидять напроти неї. Молода дівчина і трьох юнаків. Голосно зо сміхом говорять по японськи і їм байдуже, че це комусь приємне, чи ні. А втім, ніхто здається не звертає на них уваги. Поруч Христі якийсь мурин читає „Каміка“. Підіймає розсміяний погляд на даму, що напроти нього, але не знайшовши там відгону свого настрою, повертається знову до кольорових рисунків.

— Що це може бути? — хвилюється Христя і відвертає свою увагу від довкілля. — Що він хоче від мене? — Її неспокій зміцнюється в міру того, як скорочується простір до Менгеттену. Витягає з торбочки — там постійно зберігається Марків цент „на щастя“! — листа і ще раз читає, хоч усе їй і так добре відоме. Джордж Е. Бордо просить її зайти до своєї канцелярії на Авені Медісон у понеділок між одинадцятю і дванадцятю годинами. Гм... Це більш, як підозріле. Що може хотіти від неї нью-йоркський адвокат? А взагалі, чи це якийсь справжній адвокат, чи може це якась засідка на неї самітню, молоду дівчину? Моторошно і невиразно на душі. Тому на всякий випадок переказала все докладно Марії Семенівній, щоб хоч єдина душа в Нью Йорку знала, коли з нею щось станеться.

Остання зупинка. Переходить підземними переходами, де повно малих крамничок, у яких можна щось купити, чи попоїсти і знову вона у підземці, що везе її в гору міста. Затурбовано спиною думку на всіх овоїх вчинках останніх місяців і міркує, чи не пахне де там криміналістикою. Нічого доброго від такої гостини в адвоката вона таки не чекає, навіть, як цей пан Бордо і являється справжнім ад-

вокатом. — Треба було поглянути до телефонної книги — думає зо спізненням жалем.

Раптом її серце холодне. Здалось би кому, що за нею нема ніякої провини, а от пошукавши трохи, можна б знайти. Вона сама її притовкає, вдає, що не помічує, але от вистачить тільки торкнутись, як відчуває біль, що його створюють викиди совісти. Це таки каламутить її спокій, а там же у душі і так нема справжньої радості. Якось так усе нараз зложилось. І ця вістка, що батькам не дозволяють приїхати і ця неприємність з Евою і на останок Марко. Ще і з ним мусіт. піти все „як з Петрового дня“! Кохає його, це правда, але цього таки не могла зробити.

У її мами є таке напіннення: май розум! Здається в цьому випадку було за багато розуму, тому нема щастя. Воно втікає від розуму, йде тільки туди, де промовляє серце! А у випадку Еви розум завів! Воліче цю провину за собою, ніби горб на плечах, а сказати б комусь про неї таки неможливо. Коли говорить про те, все їй самій здається, що не створює образу її переживань і дій. Не може дібрати слів, а коли їх нарешті знайде, мусить згадати і про Евину провину. Тоді замовкає. Бо чи ж можливо, влегчуючи собі, оскаржувати другого?

Якби була послухала батьків і поїхала до Честеру, не було б усіх цих провин і викидів совісти. Але хіба повнолітня людина не має права думати своїми думками і мати власні бажання? Це не тільки її право, але і обов'язок. Її бажання було зупинитися в Нью Йорку.

Відсувається, щоб зробити місце людині, яка увійшла і далі гонить думкою за своїми справами. Щоб уже те невідоме було за нею! Не терпить неясних ситуацій перед собою. В суботу одержала цього листа і він зіпсув їй вільну неділю. Не хотіла про нього багато думати, але щось змушувало її чіплятись його думками. Все найгірше бачила перед собою, як і не відказувалась від цього. Потішала сама себе. Хіба не зачинають її до в'язниці? Крім Еви — тепер нагадує — тяжить ще на її совісті якийсь мурин. Відштовхнула його серед дороги. Але не могла інакше. Ішов просто на неї своїм розхитаним кроком підпитої людини саме тоді, коли вона хотіла якнайшвидше перебігти вулицю. На сигнальному стовпі було вже червоне світло, а вона встигла пробігти тільки половину дороги. Авта рушили з місць. Може вона відштовхнула його так сильно, що він упав? Був п'яний і не міг втриматися на ногах. Може впав під колеса авта? Вона не оглядалась, бо це була її обідня перерва і вона мусіла впору повернутися до праці. Годі, працює цілими днями і деколи їй необхідно побігти щось собі купити. А на обідню перерву у неї тільки тридцять хвилин часу. Але в такому разі чому не кличе її суд.

Як пошукає глибше, то знайде ще щось інше. Якийсь тиждень тому у службову підойму пролізла людина саме тоді, як двері вже засувалися. Христя

кинулася натискати гудзик „д“ і двері відсунулись. Але людина поблідла зо страху, а їй самій мороз побіг аж у п'яти, від думки, що двері притиснуть людину і потягнуть вгору. Вияснивала цій людині, що для гостей існує інша підойма, але це не могло втишити її переляку. Це напевно і є те! Адвокат запропонує їй виплатити пошкодженому якусь суму грошей. Якщо вона не хоче, віддасть справу до суду. Коли справді дійде до цього, то вона опиниться у в'язниці для жінок десь там на вулиці Хрістофер чи Американській евені. Грошей вона не дасть, бо їх дуже-дуже маленько відложено в неї на науку.

— Досить догаді! — наказує собі. За декілька хвилин і так буде знати в чому справа. Бере грубу ньюйоркську газету, яку хтось залишив на плетеному сидінні поруч неї і намагається притовкти свої турботи загальними справами. Даремне. Напруження зростає.

Нарешті знову свіже повітря, ще тепле, але сухе повітря ньюйоркської осені. Спекота, здавалось, проминула вже неповоротно. Вітер, що гонить від Гадсону до Східньої ріки насуває радісну думку, що зима вже не так далеко. Зима, що її температура не обнижується за багато, що все несе з собою надміру снігу і не багата у вологість. Попадає у вир „Тайм Скверу“, де завжди так глітно і рухливо. На хмародері „Таймсу“ пересувається вже світляна стрічка останніх вісток. Охочих знати, що діється у світі і вдома назбиралося також доволі. Стоять на краях пішоходів, або під будинками і читають. Деякі з велитєнських реклам на перехресті Бродвею, блимають світлами. Чекає на зелене світло на розі вулиці і тунелями хмародерів переходить на евеню Медісон. Уже близько, шораз ближче цілі, а проте ще намагається відвернути свою увагу від того невідомого, що її чекає. Зупиняється перед крамницями і оглядає осінні суконки і плащі, трохи далі цікавиться капелюхами. Нехай тільки кому нездається, що вона боїться! Трохи моторошно, так, але це і все! Любить ходити поміж хмародерами. Коли їх верхи окутуються хмарами, вони нагадують гори. Хмародери цілком не такі грізні, як їй здавалось на тих картках, що їх Нінка прислала до неї. Це вони вирішили, що вона саме тут хотіла зупинитись. Підозрілим зором пересувається від дверей до дверей, від числа будинку до числа будинку. Чи знайде вивіску, що це справді адвокат? Вивіска може бути, а він покажеться звичайним дурисвітом — чомусь страшить сама себе. Газети повні описів злочинів малолітніх і старших і можна забути, що довкола нас багато більше спокійних, солідних людей. У телевізорі завжди повно сценок про вбивство, про поривання дітей, про події, що заморожують кров у жилах, і це все напружує її нерви і насторожує до людей.

По другій стороні бачить вже великі золочені числа на шибках дверей. Кінчики пальців холонуть. З боку, на мурі ціла колонка прерізних вивісок. Коли приглядається ближче, знаходить і пана Бордо. Христиться в думках і рвучко, ніби боїться, що може роздумати і втекти, входить у просторі сіни.

Обабіч мармурові стіни. Роглядається за сходами, але їх не видно. Знову заглядає до листа, щоб зайвий раз впевнитися, котрий це поверх. Тепер по-

мічає відсунені двері двох підойм. Поруч стоять юнаки в одностроях. Третя підойма саме з'їздить на діл, розсуваються широко двері, випускаючи кількоро людей. Третій юнак вихилиюється з підойми і заглядає до сіней. Христя стоїть перед ними і робить вид, що все їй тут прекрасно знане, що нема у неї ніякого сумніву у яку підойму саме увійти і що не чекає її якась неясна справа.

— Яке крило, панночко, — питає її ввічливо один із них.

— Крило? Б — п'ятнадцять.

— Сюди, прошу — відзивається цей, що тільки що з'їхав на долину.

Двері засуваються. Тихо і швидко летить кудись у невідоме з чужим хлопцем у малій клітині.

— П'ятнадцятий поверх — каже він, відсуваючи двері.

Дивиться на неї так, як дивляться молоді хлопці на гарних дівчат і так і здається, що тепер він підбадьорливо, довірливо прижмурить до неї одне око. Але замість того він перепускає її на коридор і дивиться, на боки, чи нема охочих з'їхати на діл. Двері знову засуваються.

Христя опинюється сама у блискучому чистою коридорі. Деякі двері відчинені, за ними видно дівчат похилених над столами, чи друкарськими машинками. У деякій мірі це заспокоює її. Виходить, що тут таки справді канцелярія. На одних дверях вивіска: „Джордж Е. Бордо. Адвокат“. Зупиняється перед ними, щоб перевести віддих. Входить туди, ніби до святині, з піднесенням і почуттям власних провин.

— Добрий день — каже до всіх тих дівчат, що стукають на машинках, телефонують, щось зраховують. У всіх дбайливі зачіски, яскраво мальовані нігті, рисунк губів, що його диктує Голлівуд.

— Що ви бажали? — питає її одна голівка.

Христя простягає їй листа від адвоката і напружено дивиться в молоде, самопевне лице. Туди — каже дівчина, що власне дуже нагадує Діну. Не ризикуючи обличчя, не кольором волосся, а чимсь тим неспійманим, що притаманне одній генерації людей з одного краю. Дівчина самопевно вказує їй двері у глибину приміщення. В її голосі нема надмірної ввічливості, але очі всміхаються до Христі прихильно ніби до давньої найомої. У той сам час не забувають оглянути докладно Христину, сукню, мешти і навіть нігті на руках.

Христя йде до дальніх дверей, ніби маленький пароплавик, пущений на глибоку воду. Всі стіни у сусідній кімнаті заповнені грубими томами. Нікого нема. Під стелею горить неонове світло. Якось урочисто, багато і трохи страшно. Крізь відчинені двері до сумежної кімнати дивиться на неї літня жінка. Сиве волосся поломане у хвилі, ясна сукня обтягає її тонку постать. Здіймає окуляри і з усміхом простує до Христі. Туди — каже і вона їй, вислухавши уважно Христиної мови. — Пан Бордо чекає на вас.

Від цих слів здається, ніби хтось приклав до плечей ледяну кригу, але вже у наступну хвилину її охоплює гаряча хвиля. Йде за літньою жінкою вузьким коридориком, впевнена в тому, що вона чує голосне биття її серця.

— Пане Бордо! — каже літня дама, зупиняючись у відкритих дверях. — Панна Христина Сумик прийшла — голосить, спотикаючись на чужому прізвищі і перепускає Христю в розкішно влаштовану канцелярію.

— Панна Сумик? — відповідає бадьорий голос від письмового стола. — Прошу!

Літній чоловік піднімає на неї погляд, узброєний в окуляри і теж прихильно всміхається. Від цього повинно б трохи відлягти від серця, але воно далі товчється, повне неспокою. Сідає у глибокий фотель, що робить її малою, майже невидною і випроставується, щоб хоч зубок голови виставити понад його м'яку спинку. Адвокат, що сидить за письмовим столом, ховає вираз своїх очей за грубими склами, у яких відбивається світло настільної лампи. Горить вона повним світлом, хоч крізь розсунені жалюзі вдарає у кімнату світло дня. Він спішно кінчить диктувати щось у диктафон. Усмішка з його лица зникла. Христя певна, що він забув про неї. Взагалі йому напевне нецікаво знати, що її серце завмирає від хвилювання в той час, як обличчя намагається не зрадити цього. Її напруження зміцнюється в міру того, як продовжується диктування. У кімнаті холодно, але в неї за вухами виступає піт. Це завжди з нею так, коли вона нервується. — Спокійно, — каже собі, — спокійно.

— Пробачте мені, — каже пан Бордо. У нього червоний метелик на білій сорочці і сіре вбрання. Між бровами маленька борозна. Волосся темне. У мові нема ні крихітки вищости, чи пози. Говорить, ніби вона прийшла до старого знайомого на розмову. — Зайшли несподівані справи, які я негайно мушу полагодити. Я зараз кінчу

— Прошу, це нічого, — в свою чергу ввічливо впевнює Христя і цупко сплітає долоні.

Це „зараз“ відсувається у простори і виглядає, що воно ніколи не надійде. Поглядом рисує взір килима на підлозі. Переносить погляд на драперії, де повторюється цей сам рисунок. Розкішно влаштоване — признає в думках. — Чи сказати це йому? Людям приємно, коли похвалити їх, чи щось, що належить до них. В ушах усе ще клекотить підземка. Японська молодь. Де Марко? Чи це вже так залишиться між ними? Ну, ясно, адже мама і сестра перенеслися до Боффало. Він сюди не повернеться. Університети є скрізь. Зрозуміло, що тут авто винно. Вона теж може мати авто. Але перше наука. Треба їй скінчити шоферські курси . .

— Велл — каже адвокат і ще дивиться до своїх записок. Кладе обидві долоні на поверхні стола, наче б хотів встати, але тільки зводить на неї погляд і не рухається. Світло лампи сповзає на поверхню стола і за склами видно запит.. — Отже ви є панна Христина Сумик? — питає.

— Так — відповідає Христя і змушує себе дивитися йому просто в очі. В устах пересохло. Смішна історія — каже собі. — Чого я властиво боюся? — Всміхається і в цьому має бути самопевність і байдужість.

— Я вам, очевидно, вірю, але закон є законом. Я вас не знаю. Чи маєте якийсь документ, щоб стверджував це?

— Документ? — дивується. Цього вона не чекала. Ціла справа заплутується і виглядає ще більше таємниче. Це не простиме — каже до себе. Ніколи не подумав, щоб мати з собою якийсь документ! — Посвідчення з бібліотеки — каже до нього. — Чи це не досить, — питається, помітивши його посмішку.

— Мало — признає пан Бордо. — Але покажіть, якщо нічого іншого не маєте.

Христя енергійно всуває руку до торбочки. Перше, що відчуває під пушками пальців — це Марків цент. Стискає його у пальцях. Це було тоді ніби прогноза щастя, а принесло їй стільки непорозуміння. Тільки, . . . Ах, що це справді, не відсунеться ніколи думкою від нього! Пересуває цент на бік, перекидає пудерничку, гребінчик, останній лист від батьків, заглядає до гаманця. Посвідки немає.

— Не можу знайти — признається широко, зо скрухою. Не перестає перевертати свої дрібнички у торбочці. Можливо що посвідчення десь засунулось. Річ, яку шукається, здається втікає від людини. Під пальці знову попадається цент. О, Марку — думає — Марку! Я не можу перестати думати про тебе .

— Шкода — каже адвокат і надумується. У двері просувається голова дами, що впровадила Христю.

— Прошу не забути, пане Бордо! — нагадує. — Точно о дванадцятій годині!

Він всміхається. Вдячний. Але не забув. А втім, він впевнений, що його дружина подзвонить і нагадає йому пору другого сніданку! Знаменито — каже дама, зникаючи за дверима. Адвокат проховзується поглядом по похиленій Христиній голові, яка все ще нишпорить у торбочці.

— Побачимо, чи я не маю більше щастя, — каже, відсуваючи долішню шухляду письмового стола. Витягає кілька течок, заповнених якимись паперами і несподівано перед Христиними очима по'являється світлина.

— Здається, що ця пані ваша давня знайома. Ви знаєте, хто це? — питає.

— Це? — зависає на устах невимовлене питання, а зогострена, насторожена свідомість зо страхом стверджує: значить це та справа! Мороз пробігає попід шкірою, на чолі виступає піт. Давня знайома!

Раптом крізь простори і час, повертається до неї давно минуле. Христя, — тоді ще Христунчик — самлюбно використовувала своє становище одиначки і надокучувала дівчатам „на станції“, скільки могла. Грали любов до неї у присутності її батьків, і гонили від себе, коли їх не було. Називали її „п'яркою“, бо чіплялася їх самолюбно, думаючи тільки про свої приємності. Їх було три. Марійка, Гена та Ева. Займали одну кімнату в домі батьків, трохи пустували опинившись на самоті, але в присутності мами й тата, затримували всі форми доброго виховання. Їх обличчя були повні уваги до настроїв старших, тон їх мови — в яку часто впліталось „дякую“, „перепрошую“, „прошу“, „цілую ручки“, був ніжний і немов на кілька тонів вищий, а молодечі бісики ув очах, ховалися кудись у глибину. (Прод. б.)

Вісті з Фонду „Мати й Дитина“

Нижче подаємо перегляд праці однієї навчальної станиці за шкільний рік 1955/56. Цим разом можемо описати також працю її опікунів у ЗДА, Відділів СУА. В обох напрямках розвивається упорядкована праця.

Шонгав

Садок і школу в Шонгав засновано у березні 1953 р. Садок оснувала делегатура ОУЖ, яку очолювала тоді п-ні Люба Матвієйко. Вона й стала вести садок. Школу заснував МПУЕН. Вчителем у школі став п. Василь Матвієйко.

На початку шкільного року вписалось до садку 11 дітей, а з кінцем у ньому було 6 дітей. Зайняття у садку відбувались у понеділок, середу й п'ятницю від 9-12 год., отже разом 9 год. тижнево. Приміщення на садок дала ІМКА. Це була окрема кімната, гарно відновлена. Також улагодження садку відповідало призначенню: малі столи й лавки, свіжо лякеровані.

Зайняття у садку складались із виразного читання казок, забав із рухами, забав мячем, ручних робіт (вирізування з паперу, ліплення з плястеліни, малювання, будівництва домів). Для виразного читання служили дитячі журнали „Мій Приятель“, „Соняшник“, „Веселка“ та різні дитячі книжечки. Забави з рухами: „Гагілки“, „Котяче весілля“, „Маю праву ручку“, „Я майстер ковальський“.

Доживу діти діставали кожного дня. Це було какао або молоко, до того булки з маслом і різні овочі.

До школи в Шонгав записалось з початком шкільного року 16 дітей, а закінчило її 10 дітей. Діти були поділені на 3 групи. Наука відбувалась тричі на тиждень, у ті самі дні, що й садок, тільки по полудні. Разом 8 годин тижнево.

Наука в школі проходила за певним пляном. Перша група перейшла буквар, друга читанку II. кл., третя читанку IV. кл. та граматику. Історії вчилась II. і III. група, а співу всі діти. Третя група читала домашню лектуру. Діти радо вивчали вірші і пісні і з ними легко було підготувати імпрези. У навчанні відчувався брак портретів і картин, взагалі зорового матеріалу.

Дитячі імпрези: Свято Листопада, Свято св. Миколая, Ялинка, Свято Шевченка, Свячене і Свято Матері перевели шкільні діти разом із садковими. Батьки були дуже задоволені цими імпрезами і цінили працю навчальної станиці.

Доживу діставали тільки в ті дні, коли відбувалась наука. Підвечірки були такі самі, як у садку.

Патронати над цією навчальною станицею обняли два Відділи СУА — 11 у Трентоні і 33 у Клівленді.

У липні 1956 р. стрівув навчальну станицю і делегатуру ОУЖ важкий удар. По короткій а важкій недузї померла голова делегатури й садівничка Люба Матвієйко. Цю втрату глибоко відчула українська громада у Шонгаві, а особливо садкові діти, що їх вона так гарно провадила.

Через виїзд більшої кількості людей за океан змаліла ця навчальна станиця. Тепер ходить до школи 6—7 дітей, а садок зовсім перестав існувати. Опіку над школою перебрав 11 Відділ, а 33 Відділ переніс її на навчальну станицю у Мюнхені-місті.

11 Відділ у Трентоні

Ще заки Відділ перейняв постійну опіку над навчальною станицею у Шонгаві, в 1953 р. післяв перший грошовий подарунок делегатурі ОУЖ для місцевих дітей. У слідуєчому році вислав 6 разів грошові датки, а від січня 1955 уже став посилати постійно. Окрім того перед Різдвами й Великодніми святами йшли пакунки одягу й харчів для наших малят.

У згаданому році вислано, як окрему допомогу навчальній станиці і хворим через Централю СУА 100 дол., а пластовій станиці 20 дол.

Гроші Відділ здобуває з імпрез і пожертв членок (п-ні М. Савула вислала два пакунки).

33 Відділ у Клівленді

Відділ почав опікуватись навчальною станицею у Шонгаві від квітня 1954 р. Щомісячна оплата виносила 30 дол., окрім того вислано дарунки на св. Миколая й на Великдень. Великодній подарунок у 1956 р. поділено між станиці у Шонгаві і Мюнхені-місті. Від вересня 1956 Відділ перейняв опіку над навчальною станицею у Мюн-

хені-місті. Звіт із праці цієї станиці подано в ч. 7 „Н. Ж.“

Станицю „Мати й Дитина“ при Відділі провадить референтка суспільної опіки п-ні Стефанія Городиська, яка притягнула до помічі 4-ох членок. Головним завданням „Мати й Дитина“ є опіка над навчальною станицею у Німеччині. Також у Клівленді станиця роздала кільком потребуєчим родинам невеликі допомоги.

„Мати й Дитина“ здобуває фонди при помічі коляди, збіркових пушок, продажню квіток на Великдень та добровільним оподаткуванням членок.

ПОДЯКА

На празнику в день св. Димитрія в домі п-ні Боднар у Нюарку зібрались гості. На пропозицію членок 28 Відділу пп. А. Ландяк і Павлини Макогін переведено збірку на станицю Комітету „Мати й Дитина“, яка дала 26 дол. За цей дар для наших дітей в Європі складаємо щиру подяку!

Ольга Салук
реф. сусп. опіки 28 Від.

МИСТЕЦЬКИЙ ДОРІСТ

Поміж молодими мистецькими силами, що виростають у вільному світі, на перше місце вибивається співачка Ганна Патрай. Вона навчається співу в Міляно, в Італії, і виступає час від часу на різних концертах.

З ЛІТЕРАТУРНОГО СВІТУ

Поміж письменниками, що їх президія Спілки Письменників України поновила у правах члена, є також авторка відомого роману „Людолови“ — Зінаїда Тулуб.

Німецька письменниця Елізабет Котмаер заходить тепер коло видання збірки поезій, що їх переложила з української на німецьку мову. В цій антології будуть вірші В. Барки, О. Зуєвського, І. Качуровського, Ю. Клева, В. Лесича, Л. Лимана, О. Лятуринської, Є. Маланюка та інших.

ЖІНКИ-ПІДПРИЄМЦІ У ФРАНЦІЇ

Французька жіноча преса перевела анкету серед жінок-підприємців. Виявилось, що 35 проц. малих підприємств, 20 проц. середніх, а 10 проц. великих є в руках жінок. Більшість їх працює по 10 годин денно без відпустки. Жаліються, що зовсім не стає їм часу на особисте життя.

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

MA 7-1320

LO 3-9910

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Percival Candy
Foreword by Clarence A. Manning

ЦІНА КНИЖКИ \$3.50

Замовлення приймає:

**Ukrainian National Women's
League of America, Inc.**

909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ
та ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Літо 70 ц.
Осінь 70 ц.
Зима 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич

Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE
Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

**MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH**

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for Your Comfort
No Deserving Poor Refused

**N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.
Philadelphia 23, Pa.**

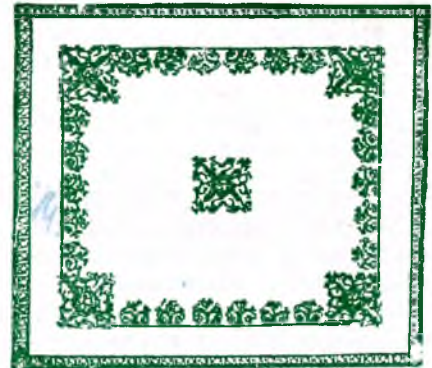
В українському мешканні — українська вишивна!

ВИШИВАНІ СЕРВЕТКИ

кожної величини
можна набути
в кооперативі „БАЗАР“
у ціні від 1.90 до 11.60 дол.

B A Z A A R
822-823 N. Franklin St.
Philadelphia, Pa.

Жадайте цінників!

Взори — гуцульські, бойківські, буковинські.